

EBA/GL/2021/12

11. studenoga 2021.

Smjernice

o zajedničkoj metodologiji za procjenu u svrhu izdavanja odobrenja za rad kao kreditna institucija u skladu s člankom 8. stavkom 5. Direktive 2013/36/EU

1. Obveze u pogledu usklađenosti i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadržava smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade sa smjernicama.
2. Smjernicama se utvrđuje EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebaju se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući u slučajevima kad su smjernice ponajprije upućene institucijama.

Zahtjevi u pogledu izvješćivanja

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 08.04.2022. U slučaju izostanka obavijesti unutar tog roka, EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskim stranicama EBA-e compliance@eba.europa.eu s naznakom „EBA/GL/2021/12”. Obavijesti trebaju slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će se objaviti na mrežnom mjestu EBA-e u skladu s člankom 16. stavkom 3.

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet

- Ovim je smjernicama utvrđena zajednička metodologija za procjenu u svrhu izdavanja odobrenja za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU (Direktiva o kapitalnim zahtjevima) na temelju ovlasti koje su EBA-i dodijeljene člankom 8. stavkom 5. te direktive, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2019/878.

Područje primjene

- Ove se smjernice primjenjuju na sve slučajeve u kojima, u skladu s Direktivom 2013/36/EU, kako je naknadno izmijenjena, nadležna tijela moraju provesti procjenu izdavanja odobrenja za rad kao kreditna institucija – kako je definirana člankom 4. stavkom 1. točkom 1. podtočkama (a) i (b) Uredbe (EU) br. 575/2013² (Uredba o kapitalnim zahtjevima).

Adresati

- Ove smjernice upućene su nadležnim tijelima kako su definirana u članku 4. točki 2. podtočki i. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Definicije

- Ako nije drugačije utvrđeno, izrazi koji se upotrebljavaju i koji su definirani u Uredbi o kapitalnim zahtjevima, u Direktivi o kapitalnim zahtjevima, u Uredbi 2019/2033³ o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i u Direktivi 2019/2034⁴ o nadzoru nad investicijskim društvima imaju isto značenje u smjernicama.
- Osim toga, za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

Nadzorno tijelo za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma	Nadležno tijelo kako je definirano člankom 4. točkom 2. podtočkom iii. Uredbe (EU) br. 1093/2010
ZMP	Zajednička metodologija za procjenu

² Kako je izmijenjena Uredbom 2019/2033/EU o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva.

³ Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014

⁴ Direktiva (EU) 2019/2034 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnom nadzoru nad investicijskim društvima i izmjeni direktiva 2002/87/EZ, 2009/65/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU i 2014/65/EU

3. Provedba

Datum početka primjene

10. Ove se smjernice počinju primjenjivati 08.04.2022.

4. Opća načela

4.1 Zajednička metodologija za procjenu

11. Nadležna tijela trebaju zajamčiti da, u svrhu izdavanja odobrenja za rad kao kreditna institucija, kako je definirana u članku 4. stavku 1. Uredbe o kapitalnim zahtjevima, primjenjuju zajedničku metodologiju za procjenu (ZMP) utvrđenu ovim smjernicama.
12. Zajedničkom metodologijom za procjenu utvrđeni su kriteriji i metode u skladu s kojima nadležna tijela trebaju procjenjivati zajedničke zahtjeve za izdavanje odobrenja za rad kao kreditna institucija kako je utvrđeno u člancima 10. do 14. Direktive 2013/36/EU.
13. Za potrebe ovih smjernica upućivanja na rizik obuhvaćaju i rizik od pranja novca/financiranja terorizma. Stoga nadležna tijela trebaju provoditi sveobuhvatnu procjenu aspekata povezanih sa sprječavanjem pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma (SPNFT) za potrebe izdavanja odobrenja za rad. U tu svrhu nadležna tijela trebaju surađivati s relevantnim nadzornom tijelom za SPNFT i ostalim relevantnim javnim tijelima, kako je to primjereno, u skladu s člankom 117. stavkom 5. Direktive 2013/36/EU⁵.
14. Kako bi se zajamčilo da se procjena u svrhu izdavanja odobrenja za rad temelji na pouzdanim informacijama, nadležna tijela trebaju pregledati informacije i dokumente priložene zahtjevu u skladu s *Regulatornim tehničkim standardima o informacijama za odobrenje za rad*, s obzirom na zahtjeve istinitosti, jasnoće, točnosti, ažurnosti i potpunosti te u svrhu osiguranja dobrog i razboritog upravljanja institucijom. U skladu s člankom 10. stavkom 2. *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za odobrenje za rad*, nadležna tijela od podnositelja zahtjeva također mogu zatražiti da dostavi dopunske informacije ili dodatna objašnjenja.
15. Zajednička metodologija za procjenu tehnološki je neutralna i otvorena za inovacije, što znači da su njome obuhvaćene kreditne institucije koje podnose zahtjev sa svim poslovnim modelima, odnosno tradicionalnim i inovativnim poslovnim modelima i/ili mehanizmima za ostvarivanje ciljeva, te njome istodobno nisu nametnuti zahtjevi za uporabu određenih tehnologija ili usvajanje određenih struktura. Stoga ne predstavlja prepreku za nastanak i povećanje uporabe novih tehnologija i inovativnih poslovnih modela. Prema tome, u kontekstu procjene zahtjeva nadležna tijela ne bi trebala davati prednost ili sprječavati usvajanje određene tehnologije, niti bi trebala davati prednost određenom poslovnom modelu ili usluzi ili ih stavljati u nepovoljan položaj. Ovime se ne dovodi u pitanje potreba za osiguranjem toga da poslovni model ili mehanizam ostvarivanja ciljeva ne predstavljaju prepreku učinkovitom nadzoru nadležnih tijela.

⁵ Osobito EBA-ine Smjernice o suradnji i razmjeni informacija između bonitetnih nadzornih tijela, nadzornih tijela za SPNFT i finansijsko-obavještajnih jedinica u skladu s Direktivom 2013/36/EU. Savjetodavni dokument, EBA/CP/2021/21 od 27. svibnja 2021., dostupan je na stranici <https://www.eba.europa.eu/eba-consults-new-guidelines-cooperation-and-information-exchange-area-anti-money-laundering-and>

16. Kako bi se zajamčili jednaki uvjeti u čitavom EU-u, procjena nadležnih tijela treba biti isključivo tehnička, treba odražavati bonitetnu regulativu i biti u skladu s člankom 11. Direktive 2013/36/EU.

4.1.1 Proporcionalnost

17. Kako bi se zajamčilo da je procjena u skladu s pojedinačnim profilom rizičnosti i poslovnim modelom kreditne institucije koja podnosi zahtjev te u svrhu učinkovitog ostvarenja ciljeva regulatornih zahtjeva, nadležna tijela trebaju provesti procjenu u svrhu izdavanja odobrenja za rad u skladu s načelom proporcionalnosti kako je utvrđeno ovim smjernicama.
18. Za potrebe navedenog, nadležna tijela trebaju uzeti u obzir sljedeće kriterije:
- a) očekivanu veličinu bilance kreditne institucije koja podnosi zahtjev i njezinih društava kćeri unutar opsega bonitetne konsolidacije, kako je to primjenjivo;
 - b) očekivanu zemljopisnu prisutnost kreditne institucije koja podnosi zahtjev i opseg njezina poslovanja u svakoj jurisdikciji;
 - c) pravni oblik kreditne institucije koja podnosi zahtjev, uključujući je li kreditna institucija dio grupe;
 - d) je li institucija uvrštena na burzu;
 - e) vrstu predviđenih djelatnosti i usluga koje će obavljati kreditna institucija koja podnosi zahtjev (npr. također vidjeti Prilog 1. Direktivi 2013/36/EU i Prilog 1. Direktivi 2014/65/EU);
 - f) poslovni model (uključujući njegovu inovativnu narav, jedinstvenost ili složenost) i strategiju, kao i očekivanu razinu rizika koja proizlazi iz provedbe i izvršenja; narav i složenost ciljanih poslovnih djelatnosti;
 - g) organizacijsku strukturu kreditne institucije;
 - h) predviđenu strategiju upravljanja rizicima, sklonost preuzimanju rizika i profil rizičnosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev;
 - i) vlasničku strukturu i strukturu izvora financiranja kreditne institucije koja podnosi zahtjev;
 - j) vrstu klijenata (npr. stanovništvo, trgovačka društva, institucije, mala poduzeća, tijela javne vlasti) i složenost predviđenih proizvoda ili ugovora;
 - k) predviđene eksternalizirane funkcije i distribucijske kanale;
 - l) postojeće i/ili planirane sustave informacijske tehnologije (IT), uključujući sustave za osiguranje kontinuiteta poslovanja i funkcije eksternalizacije u predmetnom području;

- m) pripada li kreditna institucija koja podnosi zahtjev grupi koja podliježe konsolidiranom nadzoru nadležnog tijela;
 - n) podnosi li kreditna institucija u osnivanju zahtjev samo za određene djelatnosti, odnosno podnosi li postojeća kreditna institucija zahtjev za proširenje opsega odobrenja za rad, ako je odobrenje za rad izdano isključivo za obavljanje određenih djelatnosti;
 - o) usklađenost s vrstom i opsegom informacija koje se traže u skladu s *Regulatornim tehničkim standardima o informacijama za odobrenje za rad*.
19. U slučaju točke 18. podtočke (m) te u skladu s člankom 10. stavkom 1. *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za odobrenje za rad*, kad je riječ o intenzitetu procjene, treba uzeti u obzir neposredna saznanja koja nadležno tijelo, na temelju informacija koje su mu dostupne, posjeduje u pogledu poslovnog modela, profila rizičnosti i trenutanih bonitetnih, financijskih, poslovnih i operativnih uvjeta kreditne institucije ili grupe koja podnosi zahtjev.
20. U slučaju točke 18. podtočke (n), pod uvjetom da proširenje za koje se podnosi zahtjev nije takvo da se njime bitno mijenjaju narav i profil rizičnosti kreditne institucije, područje primjene procjene nadležnih tijela treba biti ograničeno, a procjena treba biti usmjerena na učinak novih dodatnih djelatnosti na cjelokupni poslovni model i na sposobnost ispunjenja bonitetnih zahtjeva, osobito na dobro i razborito upravljanje kreditnom institucijom (uključujući osobito profitabilnost novih linija poslovanja i cjelokupnu održivost poslovnog plana, primjerenost članova upravljačkog tijela u upravljačkoj ili nadzornoj funkciji, okvir unutarnje kontrole te IT sustave). Procjenom se također trebaju uzeti u obzir neposredna saznanja koja nadležno tijelo posjeduje u pogledu poslovnog modela, profila rizičnosti i trenutanih bonitetnih, financijskih, poslovnih i operativnih uvjeta kreditne institucije koja podnosi zahtjev.
21. Primjena načela proporcionalnosti od strane nadležnih tijela nikad ne smije dovesti do toga da je kreditna institucija koja podnosi zahtjev izuzeta od ispunjenja bilo kojeg obaveznog zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad.

4.2 Usklađenost i kontinuitet procjene u svrhu izdavanja odobrenja za rad i supervizorske procjene u redovnom poslovanju

22. U skladu sa zajedničkom metodologijom za procjenu, nadležna tijela trebaju provesti procjenu zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad kao kreditna institucija na način koji je usklađen s bonitetnim zahtjevima i metodologijama supervizorske procjene koje se primjenjuju u redovnom poslovanju. Trebaju izbjegavati prakse procjene kojima se promiču proturječni pristupi između različitih faza životnog ciklusa kreditne institucije.
23. U tu svrhu, kako bi se izbjeglo dupliciranje i nedosljednost regulative, ove se smjernice trebaju tumačiti s obzirom na odredbe zakonodavnih akata iz članka 1. stavka 2. Uredbe o osnivanju EBA-e, kao i s obzirom na povezane delegirane i provedbene akte, regulatorne tehničke

standarde, provedbene tehničke standarde, smjernice i preporuke donesene na temelju tih zakonodavnih akata, koji su relevantni za zajedničku metodologiju za procjenu, te unakrsno upućivati na njih kad god je to primjereno i prikladno.

24. Procjena nadležnih tijela treba biti usmjerena na osiguranje dobrog i razboritog upravljanja kreditnom institucijom počevši od prvog dana pristupa tržištu.
25. Kako bi se zajamčilo ispunjenje tog cilja, nadležna tijela trebaju izdati odobrenje za rad samo ako su se uvjerila da su ispunjeni svi zahtjevi za izdavanje odobrenja za rad. Ne dovodeći u pitanje navedeno, nadležna tijela trebaju uzeti u obzir tehničke i operativne prilagodbe kojima kreditna institucija može podlijetati tijekom faze uspostave. Kako bi zajamčila da su ti uvjeti uzeti u obzir, nadležna tijela mogu primjenjivati uvjete i/ili obveze ili ograničenja ili mogu pojasniti svoja očekivanja u pogledu određenih područja na koja je nadzor usredotočen u skladu s točkama 26. – 29. u nastavku.
26. Nadležna tijela prema diskrecijskoj ocjeni kreditnoj instituciji koja podnosi zahtjev mogu nametnuti uvjete i/ili obveze u trenutku izdavanja odobrenja za rad. Nametanje takvih uvjeta i/ili obveza treba podlijetati pozitivnoj procjeni nadležnih tijela u pogledu sadržajnog ispunjenja svih zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad te se nadležna tijela trebaju uvjeriti da je izdavanje odobrenja za rad moguće. Kako bi se zajamčila jasnoća i pravna sigurnost, kada ih primjenjuju, nadležna tijela trebaju jasno i dobro opisati takve uvjete i/ili obveze.
27. U skladu s točkom 26., nadležna tijela smiju primjenjivati samo uvjete koji se odnose na formalne i nematerijalne aspekte zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad, koje kreditna institucija koja podnosi zahtjev u praksi može ispuniti tek nakon što nadležno tijelo donesene pozitivnu procjenu sadržajnog ispunjenja svih zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad. Primjerice, formalni i nematerijalni aspekti zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad mogu, ovisno o okolnostima, obuhvaćati podnošenje dijela dokumentacije koju je podnositelj zahtjeva službeno usvojio, službeno zaključenje internog postupka podnositelja zahtjeva ili ispitivanja sustava IKT-a kako bi se provjerilo njihovo funkcioniranje u praksi.
28. U skladu sa zahtjevima i ograničenjima utvrđenima u točkama 26. i 27., nadležna tijela u vezi s izdavanjem odobrenja za rad mogu utvrditi uvjete u vezi s pitanjima u pogledu kojih podnositelj zahtjeva ili subjekt moraju poduzeti određenu radnju ili ne smiju poduzeti određenu radnju prije stupanja na snagu odobrenja za rad. Nadležna tijela trebaju utvrditi rok za postizanje usklađenosti i jasno navesti da će odobrenje za rad stupiti na snagu tek nakon ispunjenja uvjeta. Sve dok uvjet nije ispunjen, kreditna institucija koja podnosi zahtjev ne smije započeti s poslovanjem ili koristiti naziv „banka”, „štedna banka” ili druge nazive iz bankarstva.
29. U skladu s točkom 26., nadležna tijela kreditnoj instituciji koja podnosi zahtjev mogu nametnuti naknadne obveze u svrhu rješavanja pitanja koja nastanu nakon izdavanja odobrenja za rad. Nadležna tijela smiju nametati takve naknadne obveze samo ako je, usprkos činjenici da je kreditna institucija koja podnosi zahtjev sadržajno ispunila sve zahtjeve za izdavanje odobrenja za rad, potrebno neprestano nadzirati i, ako je to potrebno, osiguravati usklađenost s jednim ili

više takvih zahtjeva. Prema tome, nadležna tijela trebaju pojasniti da, iako neispunjenje određene obveze neće samo po sebi poništiti prvotno izdavanje odobrenja za rad, neusklađenost treba ukloniti primjenom supervizorskih alata ili primjenom mjera provedbe i/ili sankcija. Primjerice, obveze se mogu nametnuti u pogledu pitanja koja se smatraju provedbenim mjerama odobrenja za rad, kao što su obveze u pogledu izvješćivanja ili obveze kojima se jamči da članovi upravljačkog tijela posjeduju odgovarajuće znanje (npr. da pohađaju edukaciju).

30. Ne dovodeći u pitanje usklađenost kreditne institucije koja podnosi zahtjev sa svim zahtjevima za izdavanje odobrenja za rad te podložno pozitivnoj procjeni u pogledu izdavanja odobrenja za rad, nadležna tijela u trenutku izdavanja odobrenja za rad mogu prema diskrecijskoj ocjeni nametnuti ograničenja u pogledu opsega nekih ili svih aktivnosti za čije će obavljanje kreditna institucija dobiti odobrenje. Nadležna tijela mogu nametnuti ograničenja na neke ili sve bankovne aktivnosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev u istom rješenju kojim se izdaje odobrenje za rad ili zasebno. Ograničenje nametnuto kreditnoj instituciji koja podnosi zahtjev u pogledu obavljanja nekih ili svih bankarskih aktivnosti može predložiti kreditna institucija koja podnosi zahtjev u svojem zahtjevu ili ono može proizlaziti iz sveobuhvatne procjene koju provodi nadležno tijelo.
31. Kako bi se zajamčila jasnoća i pravna sigurnost, nadležna tijela trebaju jasno definirati takva ograničenja. Primjerice, nadležna tijela mogu primjenjivati ograničenja u pogledu odobrenja za rad na način da utvrde zahtjev prema kojem se smiju primati depoziti do određenog iznosa po deponentu ili prema kojem se smiju izdavati samo određene vrste vrijednosnih papira ili prema kojem se vrijednosni papiri smiju izdavati samo određenoj vrsti ulagatelja. Ukidanje primijenjenih ograničenja treba podlijegati proporcionalnoj procjeni koju provodi nadležno tijelo u skladu s točkom 18.
32. Pod uvjetom da su ispunjeni svi zahtjevi za izdavanje odobrenja za rad, nadležna tijela u trenutku izdavanja odobrenja za rad kreditnoj instituciji koja podnosi zahtjev mogu ukazati na određena područja na koja je nadzor usredotočen i prikazati svoja očekivanja u istom dokumentu kojim se izdaje odobrenje za rad ili zasebno. Nadležna tijela trebaju navesti razloge i pažljivo razjasniti pitanje i ciljeve koje nastoje ostvariti. Iako nisu pravno obvezujuća, očekivanja nadležnog tijela trebaju služiti kao smjernice kreditnoj instituciji u redovnom poslovanju.
33. Ako kreditna institucija koja podnosi zahtjev pripada bankovnoj grupi te ako kreditna institucija koja podnosi zahtjev ili njezino matično društvo moraju biti usklađeni s bonitetnim zahtjevima utvrđenima u dijelovima od drugog do osmog Uredbe o kapitalnim zahtjevima na temelju njihovog konsolidiranog položaja, nadležna tijela trebaju pregledati analizu koju je podnio podnositelj zahtjeva u skladu s člankom 4. točkom (f) *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad* kako bi procijenila potpunost i sveobuhvatnost te analize. Ako je nadležno tijelo također konsolidirajuće nadzorno tijelo, također treba ispitati mogući učinak primjenjivih bonitetnih zahtjeva na konsolidiranoj razini.

34. Nadležna tijela trebaju utvrditi postoje li prepreke, osobito uzimajući u obzir postojanje uskih povezanosti u skladu s člankom 14. stavkom 3. Direktive o kapitalnim zahtjevima, koje bi mogle spriječiti učinkovito obavljanje supervizije, uključujući, ako je to primjenjivo, na konsolidiranoj osnovi, te trebaju razmotriti sve relevantne informacije, okolnosti ili situacije u skladu s člankom 12. *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad.*

4.3 Situacije u kojima je potrebno odobrenje za rad

35. Nadležna tijela trebaju zajamčiti da u slučaju spajanja dviju ili više kreditnih institucija koje podrazumijeva osnivanje novog subjekta koji će preuzeti spojene bankarske aktivnosti, takav novoosnovani subjekt podliježe prethodnom izdavanju odobrenja za rad od strane nadležnog tijela. Isto tako, u državama članicama u kojima se odobrenje za rad izdaje za pojedine aktivnosti, nadležna tijela trebaju osigurati da proširenje bankarskih aktivnosti, do kojeg dolazi uslijed spajanja preuzimanjem druge kreditne institucije ili kupnje djelatnosti od kreditne institucije treće strane, treba podlijegati prethodnom proširenju odobrenja za rad ako takve nove poslovne aktivnosti već nisu obuhvaćene odobrenjem za rad izdanim kreditnoj instituciji.
36. Za provedbu transakcija povezanih s restrukturiranjem grupe ili prijenosa aktivnosti kreditne institucije s jednog subjekta na drugi može biti potrebno izdvajanje određenih aktivnosti iz transakcije i njihovo povjeravanje novoosnovanom privremenom subjektu, prije nego što se aktivnosti spoje u kreditnu instituciju stjecateljicu.⁶
37. Ako nadležna tijela procijene da, na temelju djelatnosti koje su privremeno prenesene, takav subjekt ispunjava zahtjeve definicije kreditne institucije, taj subjekt treba podlijegati prethodnom izdavanju odobrenja za rad.
38. Ne dovodeći u pitanje prethodnu točku, nadležna tijela ne bi trebala podvrgavati prijenos djelatnosti kreditne institucije privremenom subjektu prethodnom izdavanju odobrenja za rad ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) uspostava privremenog subjekta ispunjava formalne zahtjeve strukture za provedbu pravnog posla, a očekivani životni vijek privremene kreditne institucije odgovara „pravnoj sekundi“, odnosno, nedefiniranom kratkom razdoblju tijekom kojeg privremeni subjekt obavlja djelatnosti kreditne institucije u svrhu formalnog zaključenja niza pravnih poslova potrebnih za spajanje privremenog subjekta sa stjecateljem; i
 - (b) subjekti koji se spajaju poduzeli su primjerene i dostatne mjere kako bi riješili određene rizike pravnog posla u pogledu izvršenja, uključujući scenarij u kojem se prijenos ne može izvršiti unutar „pravne sekunde“. Cilj tih mjera (primjerice, vraćanje djelatnosti) treba biti osiguranje toga da privremeni subjekt ne može biti aktivan na tržištu na način da obavlja djelatnosti za koje je potrebno odobrenje za rad kao kreditna institucija.

⁶ Primjerice, prodaja kreditne institucije koja je dio grupe, dok određene djelatnosti prodanog subjekta za koje je potrebno ishoditi odobrenje za rad kao kreditna institucija trebaju ostati unutar grupe. Aktivnosti koje trebaju ostati unutar grupe mogu se, primjerice, izdvojiti novom privremenom pravnom subjektu, a potom spojiti s drugim subjektom grupe koji ima odobrenje za rad kao kreditna institucija.

39. Nadležna tijela trebaju pojasniti da odobrenje za obavljanje djelatnosti kreditne institucije izdano određenom subjektu treba koristiti samo taj subjekt i da se ne bi smjelo prenositi na drugi subjekt.
40. Budući da odobrenje za rad izdaju nadležna tijela u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, ako kreditna institucija namjerava prebaciti svoje sjedište u drugu državu članicu, nadležna tijela trebaju uvjetovati preseljenje prethodnim izdavanjem odobrenja za rad od strane nadležnog tijela države članice u kojoj će se nalaziti novo registrirano sjedište kreditne institucije.
41. u skladu s primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu o trgovačkim društvima, postojeća kreditna institucija smije izmijeniti svoj pravni oblik. Ako pravni oblik ne podrazumijeva znatne supervizorske promjene, nadležna tijela ne bi trebala uvjetovati promjenu izdavanjem novog ili izmijenjenog odobrenja za rad.

5. Odobrenje za rad kao kreditna institucija u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 1. podtočkom (a) Uredbe o kapitalnim zahtjevima i njegovo područje primjene

5.1 Djelatnosti za koje je potrebno podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za rad

42. U skladu s Direktivom 2013/36/EU, za zaštitu štednje i financijske stabilnosti potrebno je da obavljanje djelatnosti kreditne institucije podliježe prethodnom odobrenju za rad koje izdaje nadležno tijelo, koje može biti izdano tek nakon pozitivne procjene zahtjeva koji je podnijela kreditna institucija.
43. Nadležna tijela trebaju procijeniti ispunjava li podnositelj zahtjeva sve elemente definicije kreditne institucije utvrđene u članku 4. stavku 1. točki 1. podtočki (a) Uredbe o kapitalnim zahtjevima, odnosno je li podnositelj zahtjeva „društvo čija je djelatnost primanje depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti te odobravanje kredita za vlastiti račun”. Osobito trebaju procijeniti hoće li kreditna institucija koja podnosi zahtjev obavljati djelatnosti „primanja depozita i ostalih povratnih sredstava od javnosti” i „odobravanja kredita za vlastiti račun”.
44. Ovime se ne dovodi u pitanje mogućnost da kreditna institucija obavlja djelatnosti utvrđene u Prilogu I. Direktivi o kapitalnim zahtjevima te u skladu s nacionalnim pravom. Stoga procjena poslovnog plana koju provode nadležna tijela treba obuhvaćati sve djelatnosti koje je kreditna institucija koja podnosi zahtjev predvidjela u programu rada, uključujući djelatnosti koje nadilaze primanje depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita za vlastiti račun, neovisno o tome jesu ili utvrđene u Prilogu I. Direktivi o kapitalnim zahtjevima, ili dodatne djelatnosti u skladu s nacionalnim pravom. Nadležna tijela trebaju ispitati dosljednost i podudarnost između predviđenih djelatnosti i unutarnje organizacije podnositelja zahtjeva, kao i nepostojanje elemenata koji bi mogli spriječiti učinkovito obavljanje supervizije. U skladu s navedenim, nadležna tijela trebaju pojasniti da će, nakon što dobije odobrenje za rad, kreditna institucija koja podnosi zahtjev podlijezati sveobuhvatnoj superviziji svih djelatnosti koje obavlja isključivo u svrhu utvrđivanja učinka svih takvih djelatnosti na bonitetnu regulativu i nadzor nad kreditnom institucijom u cjelini.

45. Ako nadležna tijela ocijene da poslovni model kreditne institucije koja podnosi zahtjev ne ispunjava elemente definicije kreditne institucije iz članka 4. stavka 1. točke 1. podtočke (a) Uredbe o kapitalnim zahtjevima, trebaju odbiti u izdavanje odobrenja za rad.
46. S obzirom na nepostojanje zajedničkog poimanja, na razini EU-a, elemenata koji čine definiciju kreditne institucije iz članka 4. stavka 1. točke 1. podtočke (a) Uredbe o kapitalnim zahtjevima, ove smjernice nadležnim tijelima ukazuju na temeljne aspekte takvih elemenata, kao i područja koja zahtijevaju osobitu pozornost nadležnih tijela prilikom procjene zahtjeva.
47. Kada procjenjuju je li ispunjen izraz „čija je djelatnost”, nadležna tijela trebaju procijeniti hoće li se kombinacija djelatnosti „primanja depozita i ostalih povratnih sredstava od javnosti” i „odobravanja kredita za vlastiti račun” obavljati na redovnoj i sustavnoj osnovi.
48. U skladu s općim načelom zaštite štednje, kada procjenjuju je li ispunjen izraz „primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od javnosti”, nadležna tijela među ostalim trebaju zajamčiti da su poslovnim modelom kreditne institucije koja podnosi zahtjev (a time i njezinom strukturom izvora financiranja) obuhvaćeni primanje i/ili držanje takvih depozita i ostalih povratnih sredstava do njihove potpune isplate. Potpuna isplata odnosi se na iznos glavnice s obračunatim kamatama, ako postoje.
49. Kada procjenjuju je li ispunjen izraz „depoziti”, nadležna tijela trebaju se usredotočiti barem na to da zajamče da ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
- predstavljaju zbroj papirne valute neovisno o obliku (npr. kovanice, novčanice, knjižni novac itd.);
 - isplaćuju se na zahtjev ili u ugovorno utvrđenom trenutku te s kamata ili premijama odnosno bez njih;
 - primljeni su od trećih strana (pravnih ili fizičkih osoba);
 - primljeni su u okviru obavljanja poslovne djelatnosti.
50. Nadležna tijela također trebaju imati na umu da depoziti mogu imati različite oblike, da mogu biti prenosivi ili da mogu biti drugi depoziti, uključujući štedne depozite, oročene depozite ili neprenosive potvrde o depozitu.
51. Nadležna tijela među ostalim također trebaju zajamčiti da isključenje pojma prihvatljivog depozita i obveze isplate u okviru sustava osiguranja depozita, kako je utvrđeno člankom 5. stavkom 1. Direktive 2014/49/EU o sustavima osiguranja depozita, ne utječe na pojam „depozitâ” za potrebe izdavanja odobrenja za rad kao kreditna institucija.
52. Kada procjenjuju je li ispunjen posebni izraz „ostala povratna sredstva”, nadležna tijela trebaju upućivati na „financijske instrumente koji posjeduju specifičnu značajku otplativosti”, kao i na „one koji, iako ne posjeduju tu značajku, podliježu ugovornoj obvezi otplate plaćenih sredstava”

[neslužbeni prijevod]⁷. Također trebaju uzeti u obzir činjenicu da bi takav pojam trebao obuhvaćati obveznice i ostale usporedive vrijednosne papire, kao što su prenosive potvrde (nenominativne) o depozitu, pod uvjetom da ih kreditna institucija kontinuirano izdaje⁸.

53. Kada procjenjuju jesu li depoziti i ostala povratna sredstva uzeti „od javnosti”, nadležna tijela osobito se trebaju usredotočiti na to jesu li „depoziti i ostala povratna sredstva” primljeni u okviru poslovanja od pravnih ili fizičkih osoba osim kreditne institucije.
54. Kada procjenjuju je li ispunjen izraz „odobranje kredita”, nadležna tijela osobito se trebaju usredotočiti na to hoće li kreditna institucija koja podnosi zahtjev sklopiti ugovore za pružanje određenog novčanog iznosa za utvrđenu ili neutvrđenu svrhu, tijekom vremenskog razdoblja koje će biti dogovoreno, te koji će se otplaćivati u skladu s utvrđenim uvjetima, najčešće uz naknadu. Što se tiče izraza „za vlastiti račun”, nadležna tijela trebaju procijeniti predviđa li kreditna institucija koja podnosi zahtjev da će biti vjerovnik za odobreno financiranje.
55. U okviru procjene zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad kao kreditna institucija, nadležna tijela također trebaju procijeniti je li izdavanje odobrenja za rad kao kreditna institucija potrebno zbog postojeće situacije i trenutačnih okolnosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev. Trebaju procijeniti prikladnost i nužnost odobrenja za rad kao kreditna institucija, s obzirom na djelatnosti koje kreditna institucija koja podnosi zahtjev namjerava obavljati.
56. Ako, na temelju informacija podnesenih u okviru zahtjeva, nije posve jasno da je poslovanje u svojstvu kreditne institucije stvarna namjera kreditne institucije koja podnosi zahtjev u pogledu njezina poslovanja, nadležna tijela trebaju povećati intenzitet nadzora nad zahtjevom. To je osobito slučaj kad utvrde da postoji ograničena ili formalna usklađenost s pojedinim dijelovima definicije kreditne institucije.

U takvim okolnostima nadležna tijela trebaju ispitati moguće dodatne poslovne motive kreditne institucije koja podnosi zahtjev na kojima se temelji podnošenje zahtjeva, kao što su ostvarivanje koristi od statusa kreditne institucije u smislu ugleda, pristupa platnom sustavu i sustavu namire te jeftiniji izvori financiranja. Nadležna tijela među ostalim trebaju staviti osobiti naglasak na razinu rizika predviđenih djelatnosti i održivost poslovnog modela, također imajući na umu, među ostalim, moguće negativne učinke na sustave osiguranja depozita te količinu i kvalitetu kolaterala koji se drži u središnjim bankama.

5.2 Opseg odobrenja za rad

57. Budući da ne postoji ujednačeni opseg odobrenja za rad utvrđen u zakonodavstvu EU-a, mogu biti uspostavljeni različiti sustavi na nacionalnoj razini. Prema tome, ako postoje sustavi

⁷ Sud Europske unije, 12. veljače 1999., C-366/97, *Romanelli*.

⁸ Uvodna izjava 14. Direktive o kapitalnim zahtjevima glasi: „Opseg mjera trebao bi stoga biti što širi i obuhvaćati sve institucije čija je djelatnost primanje povratnih sredstava od javnosti u obliku depozita ili u *drugim oblicima, kao što je kontinuirano izdavanje obveznica i drugih usporedivih vrijednosnih papira [...]*” (isticanje dodano).

„univerzalnog odobrenja za rad”, odobrenje za rad obuhvaća sve djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi o kapitalnim zahtjevima te u skladu s nacionalnim pravom.

58. S druge strane, ako ne postoji „univerzalno odobrenje za rad”, odobrenje za rad izdaje se za pojedine djelatnosti i obuhvaćat će samo konkretne djelatnosti za koje je izdano. U potonjem slučaju nadležna tijela trebaju ažurirati svoju procjenu u pogledu opsega primjene prethodno izdanog odobrenja za rad svaki put kad kreditna institucija podnese zahtjev za proširenje poslovanja na djelatnosti koje nisu obuhvaćene izdanim odobrenjem za rad. Takva se procjena treba provesti u skladu sa smjernicama utvrđenima u točki 20.
59. Međutim, u oba slučaja obuhvaćena točkama 57. i 58., opseg procjene nadležnih tijela treba obuhvaćati sve djelatnosti predviđene programom rada.

6. Zajednička metodologija za procjenu u svrhu izdavanja odobrenja za rad kao kreditna institucija u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 1. podtočkom (b) Uredbe o kapitalnim zahtjevima

60. U skladu s člankom 8.a Direktive o kapitalnim zahtjevima, društva koja ispunjavaju jedan od uvjeta utvrđenih u članku 4. stavku 1. točki 1. podtočki (b) podpodtočkama i. do iii. Uredbe o kapitalnim zahtjevima moraju podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za rad kao kreditna institucija.
61. U tu svrhu predmetna društva moraju podnijeti zahtjev nadležnom tijelu u skladu sa zahtjevima u pogledu informacija utvrđenima u EBA-inim *Regulatornim tehničkim standardima 2020/11 (informacije za izdavanje odobrenja za rad u skladu s člankom 8.a stavkom 6. točkom (a) Direktive o kapitalnim zahtjevima*⁹).
62. Nadležna tijela trebaju provesti procjenu takvih informacija s obzirom na zahtjeve istinitosti, jasnoće, točnosti i potpunosti te u svrhu osiguranja dobrog i razboritog upravljanja kreditnom institucijom. Na temelju procjene također mogu zatražiti dodatne informacije ili pojašnjenja u skladu s člankom 1. stavkom 5. EBA-inih *Regulatornih tehničkih standarda 2020/11 (informacije za izdavanje odobrenja za rad u skladu s člankom 8.a stavkom 6. točkom (a) Direktive o kapitalnim zahtjevima)*.
63. Kako bi pregledala i procijenila zahtjev, nadležna tijela trebaju primjenjivati sve dijelove ovih smjernica u mjeri u kojoj je to relevantno s obzirom na posebne značajke podnositelja zahtjeva. Time se ne dovodi u pitanje činjenica da su u ovom dijelu utvrđeni dodatni kriteriji procjene kojima se uzimaju u obzir posebnosti podnositelja zahtjeva u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 1. podtočkom (b) Uredbe o kapitalnim zahtjevima.
64. U svrhu pojednostavljenja procjene u skladu s člankom 8.a stavkom 5. Direktive o kapitalnim zahtjevima, nadležna tijela trebaju surađivati s nadležnim tijelom navedenim u članku 67. Direktive 2014/65/EU (Direktiva MiFID2). Za potrebe provedbe vlastite procjene o usklađenosti podnositelja zahtjeva s uvjetima za izdavanje odobrenja za rad kao kreditna institucija, nadležna tijela osobito trebaju uzeti u obzir procjenu koju pruža nadležno tijelo navedeno u članku 67.

⁹ EBA-ini Regulatorni tehnički standardi 2020/11 od 16. prosinca 2020., Nacrt regulatornih tehničkih standarda povezanih s primjenom novog bonitetnog režima za investicijska društva u pogledu: informacija za izdavanje odobrenja za rad kreditnih institucija iz članka 8.a stavka 6. točke (a) Direktive 2013/36/EU [...]. <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/investment-firms/regulatory-technical-standards-prudential-requirements-investment-firms>

Direktive MiFID2, u vezi s kontinuiranom usklađenosti podnositelja zahtjeva s uvjetima za izdavanje odobrenja za rad u skladu s Direktivom MiFID2.

65. Nadležna tijela trebaju zajamčiti da će kreditna institucija koja podnosi zahtjev biti usklađena s primjenjivim bonitetnim zahtjevima počevši od prvog dana pristupa tržištu u svojstvu kreditne institucije kojoj je izdano odobrenje za rad. Stoga nadležna tijela trebaju na primjeren način prilagoditi intenzitet svoje procjene u pogledu podnositelja zahtjeva koji su, prije podnošenja zahtjeva, podlijevali bonitetnim zahtjevima osim onih koji se primjenjuju na kreditne institucije.
66. Za potrebe procjene poslovnog plana nadležna tijela, u mjeri u kojoj je to primjenjivo, trebaju primijeniti metodologiju utvrđenu u odjeljku 7. Nadalje, trebaju uzeti u obzir posebnosti poslovnog modela kreditne institucije koja podnosi zahtjev, osobito u pogledu značajki modela prihoda za ostvarivanje dohotka, strukture izvora financiranja i posebnih rizika kojima je poslovni model izložen ili kojima može biti izložen.

7. Analiza poslovnog plana

7.1 Opći kriteriji

67. Procjena poslovnog plana koju provode nadležna tijela treba se temeljiti na relevantnim dokumentima i informacijama koje je dostavila kreditna institucija koja podnosi zahtjev, osobito u skladu s člankom 4. točkama (a) do (h) i člankom 5. stavkom 1. točkom (a) *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad*, treba biti usredotočena na poslovni model, strategiju i profil rizičnosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev, a njezin cilj treba biti donošenje mišljenja o održivosti njezina poslovnog modela i njezinoj sposobnosti ispunjavanja bonitetnih zahtjeva tijekom planiranog perioda.
68. U skladu s točkom 13., nadležna tijela trebaju procijeniti izloženost rizicima u pogledu pranja novca i financiranja terorizma koji proizlaze iz poslovnog plana kreditne institucije koja podnosi zahtjev. U tu svrhu nadležna tijela osobito trebaju procijeniti predstavljaju li sektori, djelatnosti, proizvodi, ciljani potrošači, zemljopisna pripadnost i distribucijski kanal veći rizik od pranja novca i financiranja terorizma.
69. U skladu s načelima utvrđenima u točkama 15. i 16., nadležna tijela ne bi smjela davati prednost određenim poslovnim modelima i trebaju biti neutralna u pogledu poslovnih potreba unutar svoje jurisdikcije.
70. Nadležna tijela trebaju prilagoditi intenzitet svoje procjene s obzirom na kriterij proporcionalnosti utvrđen u točki 18.
71. Općeniti je kriterij da nadležna tijela trebaju provoditi kvalitativnu i kvantitativnu procjenu poslovnog plana na temelju svoje stručne prosudbe. Kako bi se zajamčili jednako postupanje i interna dosljednost, stručna prosudba treba se temeljiti na kriterijima i metodologiji utvrđenima ovim smjernicama, a osobito odjeljkom 7.
72. Ne dovodeći u pitanje točku 71., kako bi potkrijepila procjenu poslovnog plana i u mjeri u kojoj je to prikladno i izvedivo, nadležna tijela mogu provesti usporedbu s usporedivim subjektima u skladu s kriterijima utvrđenima točkom 99.
73. Kako bi se zajamčio kontinuitet supervizije između faze izdavanja odobrenja za rad i kontinuirane supervizije nad kreditnom institucijom koja podnosi zahtjev, analiza i ishod procjene poslovnog plana provedene u svrhu izdavanja odobrenja za rad trebaju se razmjenjivati unutar nadležnog tijela, uključujući u svrhu praćenja mjera ublažavanja rizika, ako postoje, u obliku uvjeta, obveza ili ograničenja, kako je navedeno u dijelu 4.2. točkama 25. – 32., koje je nadležno tijelo možda primijenilo u kontekstu procjene u svrhu izdavanja odobrenja za rad.

7.2 Metodologija ocjenjivanja

7.2.1 Poslovna strategija

74. Nadležna tijela trebaju provesti kvalitativnu provjeru poslovne strategije kreditne institucije koja podnosi zahtjev kako bi stekla uvid u vrste djelatnosti koje kreditna institucija koja podnosi zahtjev namjerava obavljati, njihovu zemljopisnu raspodjelu, vjerodostojnost temeljnih pretpostavki i s time povezani profil rizičnosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev.
75. U tu svrhu nadležna tijela trebaju steći jasan uvid u sljedeće:
- (a) vrste djelatnosti koje kreditna institucija koja podnosi zahtjev namjerava obavljati, uključujući identifikaciju temeljnih i netemeljnih poslovnih linija i vrsta ciljanih potrošača. Ta analiza treba biti funkcionalna kako bi se njome utvrdile djelatnosti obuhvaćene odobrenjem za rad ili, u skladu s točkom 58., područjem primjene odobrenja za rad, kao i, ako je to primjenjivo, dostupnost drugih prikladnih sustava izdavanja odobrenja za rad. Nadležno tijelo provjerom također treba steći razumijevanje profila rizičnosti, uključujući rizik od pranja novca i financiranja terorizma, i učinka na kapitalne zahtjeve, likvidnost i potrebe za financiranjem, kao i na mehanizme internog upravljanja.
 - (b) zemljopisnu raspodjelu djelatnosti, uključujući njihovo predviđeno obavljanje putem društava kćeri i podružnica ili na temelju slobode pružanja usluga unutar EU-a ili u trećoj zemlji te planirano buduće širenje. Ako je poslovnim modelom predviđena upotreba digitalnih rješenja, nadležna tijela osobito trebaju procijeniti hoće li predviđene prekogranične djelatnosti biti obuhvaćene „slobodom pružanja usluga” ili „pravom poslovnog nastana”. Analiza, među ostalim, treba nadležnim tijelima omogućiti razumijevanje potrebe za eventualnim dodatnim regulatornim zahtjevom u svrhu pristupa ciljanim tržištima (npr. obavijest o putovnici), svih povezanih regulatornih rizika te poslovne ili financijske logike za predviđenu korporativnu strukturu i zemljopisnu raspodjelu. To se razumijevanje također treba temeljiti na analizi rizika od pranja novca i financiranja terorizma povezanog s određenom jurisdikcijom, koja se provodi u kontekstu procjene operative strukture. Ako kreditna institucija koja podnosi zahtjev namjerava obavljati značajni dio djelatnosti izvan države članice u kojoj je podnijela zahtjev za izdavanje odobrenja za rad, nadležno tijelo, u skladu s uvodnom izjavom 16. Direktive o kapitalnim zahtjevima, treba procijeniti je li svrha izbora države članice u kojoj se podnosi zahtjev izbjegavanje strožih regulatornih standarda (primjerice u pogledu sustava SPNFT-a) koji su na snazi u drugoj državi članici.
 - (c) ukupnu strategiju, ispitujući poslovnu logiku kreditne institucije koja podnosi zahtjev, kao i ukupnu strategiju grupe, ako podnositelj zahtjeva pripada grupi. To obuhvaća primjereno razumijevanje strateških ciljeva, ključnih pokretača poslovanja, utvrđene konkurentske prednosti, kvantitativnih i kvalitativnih ciljeva poslovnog plana, uključujući proizvod ili uslugu društva, obećanu vrijednost i tržišnog pozicioniranja.

76. Što se tiče inovativnih poslovnih modela i/ili mehanizama ostvarivanja ciljeva, nadležna tijela također trebaju obratiti pozornost na opis inovativnih značajki predviđenih usluga i proizvoda, uključujući moguću povećanu izloženost riziku od pranja novca i financiranja terorizma. U skladu s načelom proporcionalnosti i pristupom utemeljenim na riziku, nadležna tijela mogu razmotriti provjeru objašnjenja atraktivnosti novog proizvoda, određivanje cijene proizvoda, strukturu i usporednu prednost proizvoda. Takva provjera treba biti koordinirana i dopunjena analizom ciljanog tržišta, kako je opisano u odjeljku 7.2.3., te potencijalnim učinkom vanjskih ključnih pokazatelja na poslovnu strategiju.
77. Jasno razumijevanje planirane poslovne strategije nadležnim će tijelima omogućiti da procijene s time povezanu strategiju financiranja, relevantne vanjske i unutarnje čimbenike za ostvarenje strateških ciljeva i vjerodostojnost kvantitativnih pretpostavki. Općenito, nadležno tijelo procjenom treba steći uvid u prednosti, slabost, prilike i rizike poslovne strategije.

7.2.2 Struktura izvora financiranja, procjena likvidnosti i upravljanje likvidnošću

78. Nadležna tijela trebaju postići jasan uvid u planirane izvore financiranja predviđenih poslovnih djelatnosti, uključujući izvor(e) inicijalnog kapitala. Nadležna tijela trebaju preispitati informacije koje je dostavila kreditna institucija koja podnosi zahtjev (osobito u skladu s člankom 4. Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad) kako bi procijenila profil likvidnosti i strukturu obveza, s posebnim naglaskom na vjerodostojnost temeljnih pretpostavki. U pogledu strukture obveza, nadležna tijela trebaju provesti procjenu različitih izvora financiranja (vrste obveza, instrumenata i drugih ugovornih strana), povezanih troškova, ugrađenih opcija te njihovih ugovornih i pretpostavljenih dospjeća. Jasan uvid u profil likvidnosti i strukturu obveza nadležnim će tijelima omogućiti procjenu projekcija za regulatorne pokazatelje likvidnosti i izvora financiranja, kao što su koeficijent likvidnosne pokrivenosti (engl. *liquidity coverage ratio* (LCR))¹⁰ i koeficijent pokrivača neto stabilnih izvora financiranja (engl. *net stable funding ratio* (NSFR))¹¹, također uzimajući u obzir njihovo kretanje tijekom razdoblja planiranja zbog postupnog povećanja poslovnih djelatnosti i provedbe strategije financiranja (npr. postupno privlačenje deponenata) u fazi uspostave. Nadležna tijela također trebaju uzeti u obzir činjenicu da, iako je tijekom prve godine obavljanja djelatnosti većina dostupnih izvora financiranja najčešće stabilna (npr. temeljni kapital), a udio likvidnih sredstava je visok, kretanje regulatornih pokazatelja može varirati, ovisno o predviđenim poslovnim djelatnostima i strategiji financiranja podnositelja zahtjeva.
79. Nadležna tijela trebaju provesti detaljniju procjenu, koja uključuje detaljna pitanja o potencijalnim alternativnim scenarijima, ako struktura financiranja pokazuje visoke razine koncentracije ili neuravnoteženi profil izvora financiranja (npr. prekomjerna ročna neusklađenost).

¹⁰ Vidjeti Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2015/61 o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost kreditnih institucija.

¹¹ Vidjeti glavu IV. – dio šesti Uredbe o kapitalnim zahtjevima (uveden u Uredbi o kapitalnim zahtjevima II).

80. Troškove financiranja valja procijeniti u kontekstu procjene financijske projekcije (vidjeti 7.2.5.) u okviru dobiti i gubitka kreditne institucije koja podnosi zahtjev te, ako je to izvedivo i primjereno, valja ih usporediti s onima usporedivih subjekata. Nadalje, temeljne pretpostavke – osobito planirane kamatne stope – valja procijeniti s obzirom na poslovno i makroekonomsko okruženje.
81. Nadležna tijela trebaju preispitati podnesene informacije, osobito kako one koje su utvrđene u članku 4. točki (g) podtočkama ii. do v.¹² *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad*, u svrhu procjene sposobnosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev u pogledu financiranja, praćenja, ažuriranja i izvještavanja o likvidnosnoj poziciji i relativnim zaštitnim slojevima, u skladu s njezinim potrebama¹³.
82. Nadležna tijela trebaju preispitati dostavljene informacije, osobito one koje su utvrđene člankom 4. točkom (a) podtočkom v.¹⁴ *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad*, u svrhu procjene sveukupne pripravnosti postupka interne procjene likvidnosne adekvatnosti, uzimajući u obzir, primjerice, sljedeće:
- (a) upravljanje likvidnošću. Nadležna tijela trebaju steći jasnu sliku o stvarnoj sposobnosti institucije da upravlja svojom likvidnošću, uključujući pitanje raspolažu li pojedinačne funkcije dostatnim sredstvima za osiguranje dobrog upravljanja likvidnošću te mogu li izračunati NSFR i LCR. Nadležna tijela također trebaju steći jasan uvid u linije izvješćivanja uspostavljene kako bi se raspravljalo o likvidnosti institucije i povezanim rizicima, uključujući predviđeni sadržaj i učestalost izvješća upravljačkom tijelu, višem rukovodstvu i relevantnim odborima (ako je to primjenjivo) kako bi se utvrdilo da mogu raspravljati o relevantnim pitanjima i propitivati ih;
 - (b) strategiju financiranja i planiranje likvidnosti. Nadležna tijela trebaju steći jasan uvid u sposobnost kreditne institucije da izrađuje scenarije, uključujući planove za testiranje otpornosti na stres i financiranje za nepredviđene situacije;
 - (c) okvir unutarnjih kontrola likvidnosti. Nadležna tijela trebaju steći jasan uvid u predviđene postupke preispitivanja, potvrđivanja i potkrepljivanja dokazima (npr. izvješćima, kontrolnim dokazima).
83. U skladu s načelom proporcionalnosti iz točke 70., nadležna tijela trebaju procijeniti sposobnost i pripremljenost kreditne institucije koja podnosi zahtjev da izdrži stresne uvjete u pogledu financiranja. U tu svrhu nadležna tijela trebaju provesti analizu učinka podnesenih

¹² Člankom 4. točkom (g) *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad* predviđeno je da zahtjevom mora biti utvrđen „nacrt sljedećih okvira i politika kreditne institucije koja podnosi zahtjev: [...] (b) politike upravljanja likvidnosnim rizicima; (c) politike koncentracije i diversifikacije financiranja; (d) politike upravljanja kolateralom; (e) politike upravljanja depozitima”.

¹³ Vidjeti odjeljak 9.4. Okvir unutarnje kontrole.

¹⁴ Člankom 4. točkom (h) *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad* predviđeno je sljedeće: „Zahtjevom moraju biti utvrđene sljedeće informacije o financijskoj situaciji kreditne institucije koja podnosi zahtjev: [...] sažetak interne procjene likvidnosne adekvatnosti, na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj razini, kako je to primjenjivo, iz kojeg je vidljivo da će likvidna sredstva kreditne institucije biti primjerena za ispunjenje njezinih pojedinačnih zahtjeva za likvidnost; [...]”.

stresnih scenarija u pogledu financiranja i likvidnosnih poteškoća, kao što je rast troškova financiranja, na koeficijente likvidnosti i izvora financiranja.

84. Ako je to relevantno, nadležna tijela trebaju osigurati da podneseni opis relevantnog postupka za izradu plana oporavka sadrži pokazatelje likvidnosti i financiranja.
85. U okviru procjene rizika za likvidnost i financiranje nadležna tijela trebaju provjeriti buduću usklađenost kreditne institucije koja podnosi zahtjev s minimalnim zahtjevima predviđenima relevantnim provedbenim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim provedbenim zakonodavstvom. Međutim, opseg procjene može biti proširen na način da nadilazi te minimalne zahtjeve kako bi nadležna tijela mogla zatražiti veća likvidna sredstva od kreditne institucije koja podnosi zahtjev u svrhu kompenzacije za neutvrđene rizike i nesigurnosti.

7.2.3 Ključni vanjski čimbenici, uključujući poslovno okruženje

86. Kako bi stekla mišljenje o uvjerljivosti strateških pretpostavki institucije, nadležna tijela u okviru sveukupne procjene trebaju obuhvatiti ključne vanjske čimbenike poslovnog plana, uključujući poslovno okruženje, u skladu s kriterijima navedenim u nastavku.
87. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u točki 70., nadležna tijela trebaju preispitati sažetak analize ciljanih tržišta koji je podnijela kreditna institucija koja podnosi zahtjev u svrhu stjecanja odgovarajućeg uvida u postojeće poslovno okruženje, s obzirom na djelatnosti glavnih postojećih aktera i budućih konkurenata na ciljnom tržištu (ciljnim tržištima), te u vjerojatne promjene u poslovnom okruženju.
88. U tu svrhu nadležna tijela trebaju preispitati analizu trendova na ciljanom tržištu koji bi mogli utjecati na uspješnost i profitabilnost institucije. Ovisno o slučaju, ti trendovi mogu obuhvaćati regulatorne i makroekonomske trendove (npr. izmjene zakonodavstva o distribuciji proizvoda poslovanja sa stanovništvom ili izmjene najvećih omjera zajma i vrijednosti dopuštenih za hipoteke), tehnološke trendove (npr. prebacivanje na elektroničke platforme za određene vrste trgovanja) te društvene/demografske trendove (npr. sastav klijenata, promjene proizvoda zbog promjena tržišnih trendova, veća potražnja za islamskim bankarskim institucijama).
89. Ako je to primjereno te na temelju analize pojedinačnih slučajeva, upućivanja na postojeće aktere i potencijalne konkurente mogla bi, osim postojećih financijskih institucija, obuhvaćati globalne tehnološke kompanije koje se šire na sektor financijskih usluga. Tu analizu treba provoditi koordinirano s preispitivanjem ciljnog tržišta, uključujući učinak konkurenata na kreditnu instituciju koja podnosi zahtjev, primjerice na izravno plasiranje proizvoda potrošačima.

7.2.4 Ključni unutarnji čimbenici

90. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u točki 71. te za svaki pojedinačni slučaj, nadležna tijela trebaju provesti analizu kvalitativnih značajki predviđenog poslovnog modela

kreditne institucije koja podnosi zahtjev kako bi stekla uvid u pokretače njezina uspjeha i ključne ovisnosti u okviru donošenja mišljenja o kreditnoj instituciji koja podnosi zahtjev.

91. U tom pogledu, područja analize koju provode nadležna tijela trebaju obuhvaćati glavne endogene čimbenike koji utječu na uspjeh poslovnog modela, kao što su predviđene prednosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev u odnosima s klijentima, dobavljačima i partnerima, kvaliteta IT platformi te operativna sposobnost i sposobnost u smislu resursa, kao i čimbenici kao što su vanjski pružatelji usluga, posrednici, potencijalna izloženost riziku od pranja novca i financiranja terorizma i konkretni regulatorni pokretači.
92. Nadležna tijela također trebaju ocijeniti podudaraju li se financijske projekcije s poslovnom strategijom iznesenom u planu, postoji li jasan plan u pogledu provedbe te ima li kreditna institucija kapacitet za izvršenje i provedbu poslovnog plana. U tom smislu, prilikom pregleda nadležna tijela također trebaju uzeti u obzir procjenu stručnih sposobnosti uprave na kontinuiranoj osnovi, uključujući u pogledu poslovnog plana i njegovih izmjena tijekom vremenom, te dostupnosti dostatnih ljudskih resursa za osiguranje provedbe poslovne strategije. U svrhu potpore toj procjeni nadležna tijela trebaju uzeti u obzir prethodno radno iskustvo članova upravljačkog tijela.

7.2.5 Financijske projekcije

93. Nadležna tijela trebaju provesti kvantitativni pregled poslovnog plana kreditne institucije koja podnosi zahtjev s naglaskom na podnesene financijske projekcije, za osnovni scenarij i za stresni scenarij, uzimajući u obzir zemljopisnu rasprostranjenost, vrste djelatnosti i tržišni položaj na pojedinačnoj i, gdje je to primjenjivo, konsolidiranoj grupnoj ili potkonsolidiranoj razini (članak 4. točka (a) *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad*¹⁵). Nadležna tijela također trebaju pregledati financijski položaj (npr. na temelju bilance), rizik (npr. na temelju ukupnog iznosa izloženosti riziku (TREA) ili drugih mjerila rizika) i/ili organizacijska i/ili zakonska ograničenja.
94. Svrha kvantitativnog pregleda financijskih projekcija poslovnog plana treba biti procjena vjerodostojnosti temeljnih pretpostavki (s obzirom na rast poslovanja, stvaranje prihoda, procjenu troškova i temeljne rizike), održivosti poslovnog modela podnositelja zahtjeva i njegove sveukupne sposobnosti da ostvari predviđene rezultate u skladu s bonitetnim zahtjevima u osnovnom scenariju i stresnom scenariju.
95. Procjena financijskih projekcija treba odražavati ciljanu poslovnu strategiju kreditne institucije koja podnosi zahtjev s obzirom na najznačajnije zemljopisne odrednice kreditne institucije, uključujući društva kćeri, podružnice, djelatnosti koje obavlja na temelju slobode pružanja usluga, vrste djelatnosti, poslovne linije i linije proizvoda na temelju doprinosa dobiti (npr. na temelju računa dobiti i gubitka) te njome treba biti ispitana vjerodostojnost temeljnih

¹⁵ Člankom 4. točkom (a) *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad* utvrđeno je sljedeće: „Informacije o kreditnoj instituciji koja podnosi zahtjev u okviru prognoza na pojedinačnoj razini te, gdje je to primjenjivo na konsolidiranoj grupnoj i potkonsolidiranoj razini (uz navod udjela koji predstavlja kreditna institucija), barem na temelju osnovnog scenarija i stresnog scenarija, uključujući: [...]”.

kvantitativnih pretpostavki (npr. poslovanje po regiji, prihodi od naknada, broj klijenata, troškovi osoblja, makroekonomske pretpostavke itd.).

96. Prilikom procjene profitabilnosti poslovnog plana nadležna tijela trebaju obratiti osobitu pozornost područjima ciljane poslovne strategije koja su najrelevantnija za buduću održivost poslovnog modela i održavanje poslovanja u stresnim situacijama. U mjeri u kojoj je to moguće trebaju uzeti u obzir i izloženost kreditne institucije koja podnosi zahtjev postojećim ili novim rizicima, kao i njezinu ranjivost.
97. U tu svrhu nadležna tijela trebaju preispitati objašnjenje prvotne održivosti kreditne institucije te održivosti poslovnog modela tijekom određenog vremenskog razdoblja potrebnog kreditnoj instituciji koja podnosi zahtjev da postigne stabilno stanje, u svakom slučaju tijekom najmanje trogodišnjeg razdoblja. Što se tiče stresnog scenarija, trebalo bi biti dovoljno da kreditna institucija ima sposobnost ispunjenja bonitetnih zahtjeva do kraja razdoblja planiranja.
98. Nadležna tijela možda će morati procijeniti poslovni plan izrađen na dulji rok, primjerice do pet godina. To može biti slučaj, primjerice, s podnositeljima zahtjeva čiji se ciklus poslovanja razvija tijekom pet godina ili čiji trogodišnji poslovni planovi pokazuju slabosti u smislu održivosti. U takvim slučajevima razinu intenziteta procjene treba prilagoditi profilu rizičnosti, potencijalnim slabostima poslovnog plana i nesigurnosti povezanoj s duljim vremenskim razdobljem.
99. U mjeri u kojoj je to moguće i ako je to prikladno, nadležna tijela za kreditnu instituciju koja podnosi zahtjev trebaju odrediti relevantnu istorazinsku usporedbu. Nadležno tijelo treba odrediti usporedivi subjekt ili grupu usporedivih subjekata na temelju konkurentskih linija proizvoda/poslovnih linija kojima se cilja na isti izvor dobiti/klijenata te temeljiti svoju analizu na nadzornim, tržišnim i makroekonomskim podacima koje posjeduje. U takvim slučajevima ishod procjene proizašao iz istorazinske usporedbe treba biti nadopuna stručne prosudbe nadležnog tijela. Ako istorazinska usporedba nije izvediva, nadležna se tijela trebaju osloniti na stručnu prosudbu.
100. Nadležna tijela trebaju razmotriti provedbu procjene trendova i koeficijenata profitabilnosti s obzirom na rizike koje kreditna institucija koja podnosi zahtjev namjerava preuzimati te relativnu uspješnost u usporedbi s usporedivim subjektima. Kako bi potkrijepila tu procjenu, nadležna tijela mogu upućivati na najčešće pokazatelje profitabilnosti i rizika, kao što su povrat na kapital, povrat na imovinu, omjer troškova i prihoda, trošak rizika i omjer financijske poluge. Način na koji nadležno tijelo upotrebljava posebne pokazatelje treba odražavati vrstu i razinu rizika koji kreditna institucija koja podnosi zahtjev predviđa preuzimati u cilju ostvarenja dobiti (primjerice, institucija koja ostvaruje niže i stabilnije povrate s manjom sklonosti preuzimanju rizika možda će biti održivija nego institucija s višim povratima, ali s vrlo agresivnom sklonošću preuzimanju rizika). Nadležna tijela trebaju pažljivo ocijeniti rizik na kojem počivaju gospodarski rezultati (npr. razina rizika kojima se izlaže imovina), također uzimajući u obzir pokazatelje prilagođene za rizik u najvećoj mogućoj mjeri.

101. Nadležna tijela trebaju biti u stanju steći jasan uvid u izvore stvaranja dobiti i gubitka institucije (osobito temeljnih pokretača kao što su volumeni – dionice i tijek – i cijene/marže) kako bi utvrdila ključne pokretače i ovisnosti poslovnih rezultata i potencijalnih ranjivosti. Ako je to primjereno s obzirom na načelo proporcionalnosti utvrđeno u točki 70., nadležna tijela trebaju raščlaniti prihode/izvor prihoda kako bi stekla uvid u to jesu li očekivani izvori prihoda u skladu sa sveukupnom ciljanom poslovnom strategijom (vrsta poslovnog modela, veličina poslovanja). U tom pogledu nadležna tijela trebaju obratiti pozornost na pretjerano optimistična očekivanja u pogledu dobiti, primjerice u pogledu termenske kamatne stope i ostalih relevantnih pretpostavki u smislu stvaranja prihoda, kao i njihov potencijalni učinak na pouzdanost, a u konačnici i održivost projekcija.
102. U skladu s načelom proporcionalnosti iz točke 70., nadležna tijela trebaju preispitati cijene i strukturu proizvoda kreditne institucije koja podnosi zahtjev. U tu svrhu mogu razmotriti, primjerice, sljedeće:
- (a) oslanjanje na rizične ili koncentrirane izvore prihoda (npr. drugorazredni hipotekarni krediti, financijski zajmovi s financijskom polugom, potrošački krediti, posebne skupine klijenata) i učinke navedenoga na poslovni model, kao što su povećana osjetljivost na promjene u poslovnom okruženju (npr. pad cijena nekretnina, smanjenje potražnje za proizvodima koji se financiraju potrošačkim kreditima);
 - (b) oslanjanje na nestabilnije izvore prihoda (npr. prihodi od trgovanja, prihod od instrumenata zaštite ili ostali jednokratni izvori) te posljedice navedenog za dugoročnu održivost prihoda.
103. Nadležna tijela trebaju steći jasan uvid u različite prihodovne modele (npr. koji se temelje na prihodima od kamata (npr. poslovanje u području potrošačkih kredita) ili koji se temelje na prihodima od naknada (npr. financiranje trgovine, korespondentne bankovne usluge, skrbničke ili savjetodavne usluge), konkretne pokretače prihoda, ključne pokazatelje uspješnosti i razinu rizika povezanih poslovnih linija. U svim slučajevima trebaju steći jasan uvid u model prihoda kreditne institucije koja podnosi zahtjev, u način na koji namjerava ostvarivati prihode u situacijama uobičajenog poslovanja i u stresnim situacijama te u vjerodostojnost temeljnih pretpostavki.
104. Nadležna tijela trebaju obratiti osobitu pozornost na visoke stope rasta i s time povezane pretpostavke rizika, uključujući u pogledu primjerenih sposobnosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev za izvršenje i upravljanje rizicima, s obzirom na potporu ostvarenju ciljanih projekcija, u skladu s analizom provedenom u skladu s točkom 92. Procjenu vjerodostojnosti temeljnih pretpostavki treba provesti uzimajući u obzir različite elemente, uključujući sveukupnu poslovnu strategiju, cijene proizvoda, poslovno okruženje, strategiju financiranja, toleranciju na rizik i sklonost preuzimanju rizika, postojanje politika kojima se želi zajamčiti dobro i razborito upravljanje itd. Što se tiče održivosti poslovnog modela, nadležna tijela trebaju steći potpun uvid u strukturu troškova i relevantne pokazatelje, primjerice kretanje omjera troškova i ciljanih prihoda (u apsolutnom smislu ili relativno s obzirom na usporedive subjekte) na kraju predviđenog razdoblja planiranja poslovnog plana te u stresnim situacijama.

105. Ciljanu strukturu troškova (npr. troškova rada, administrativnih troškova ili troškova IT-a) treba preispitati u apsolutnom smislu te, ako je to moguće i primjereno, u usporedbi s usporedivim subjektima, imajući pritom na umu značajni negativni učinak koji podcjenjivanje određenih troškova, osobito tijekom faze uspostavljanja institucije ili u stresnim situacijama, može imati na održivost poslovnog modela i/ili strategije. Nadležna tijela trebaju obratiti pozornost na opetovane koncentracije troškova koje mogu održavati nefleksibilnost strukture troškova.
106. Što se tiče osobito modela troškova, vjerojatno je da će kreditne institucije koje podnose zahtjev koje se značajno oslanjaju na poslovne modele omogućene tehnologijom imati niže granične troškove nego kreditne institucije koje obavljaju transakcije povezane s visokim varijabilnim troškovima. Zbog toga je u načelu vjerojatno da će profitabilnost takvih poslovnih modela porasti nakon postizanja određene kritične mase koja apsorbira fiksne troškove ulaganja. Stoga nadležna tijela trebaju razmotriti ključne rashode takvih podnositelja zahtjeva, kao što su talenti u području inženjeringa ili stavljanja proizvoda na tržište te ulaganja u infrastrukturu.

7.2.6 Sveukupno supervizorsko mišljenje

107. Nadležna tijela na temelju dostavljenog poslovnog plana i financijskih projekcija trebaju donijeti sveukupno supervizorsko mišljenje kako bi procijenila (a) hoće li poslovni model kreditne institucije koja podnosi zahtjev biti održiv te (b) hoće li kreditna institucija koja podnosi zahtjev moći postići usklađenost s bonitetnim zahtjevima tijekom planiranog razdoblja. Na temelju stručne prosudbe nadležnog tijela cilj sveukupnog supervizorskog mišljenja jest donijeti integriranu i sveobuhvatnu procjenu poslovnog plana i financijskih projekcija, a osobito vjerodostojnosti temeljnih pretpostavki. Mišljenje nadzornih tijela treba se temeljiti na procjeni primljenih informacija o poslovnoj strategiji, poslovnom okruženju (potencijalni usporedivi subjekti, tržišni trendovi i ostali vanjski čimbenici koji bi mogli utjecati na buduću profitabilnost) te ključnim vanjskim čimbenicima te se treba usporediti sa stajalištima same kreditne institucije koja podnosi zahtjev (financijske projekcije, kako je objašnjeno u točkama 93. do 106.), u svrhu procjene njihove cjelokupne vjerodostojnosti.
108. Na temelju pregledanih informacija nadležno tijelo treba preispitati pretpostavke kreditne institucije koja podnosi zahtjev i donijeti vlastito mišljenje. Ako pretpostavke nisu vjerodostojne, nadležna tijela mogu izraditi alternativne pretpostavke i provesti analizu osjetljivosti kako bi utvrdila negativan učinak na povezana područja poslovnog plana. Preispitivanje koje se temelji na detaljnoj raščlambi i primjena alternativnih pretpostavki, ako su potrebne, omogućit će nadležnom tijelu da brojčano izrazi i procijeni sveukupni učinak analize osjetljivosti na financijske projekcije, a u konačnici i na najrelevantnije bonitetne zahtjeve. Nadležno tijelo može preispitati osnovni scenarij, kao i stresni scenarij.
109. Izrada mišljenja nadzornog tijela i analiza osjetljivosti trebaju podlijegati načelu proporcionalnosti, kako je utvrđeno u točki 70., s obzirom na relativan rizik i složenost predviđenog poslovnog modela. Ako se sveukupno mišljenje nadzornog tijela razlikuje od mišljenja podnositelja zahtjeva, nadležna tijela mogu razmotriti mogućnost razmjene

konkretnih opažanja s kreditnom institucijom koja podnosi zahtjev u svrhu smanjenja jaza u smislu podataka i boljeg razumijevanja pretpostavki koje je iznijela kreditna institucija koja podnosi zahtjev. Supervizorski dijalog može dovesti do toga da kreditna institucija koja podnosi zahtjev podnese izmijenjeni poslovni plan i financijske projekcije, koji odražavaju potrebne mjere ispravljanja nedostataka u svrhu osiguranja njezine održivosti te, u konačnici, ispunjenja bonitetnih zahtjeva tijekom razdoblja planiranja. U takvoj situaciji nadležna tijela također mogu razmotriti mjere ublažavanja, u obliku uvjeta, obveza ili ograničenja, kako je utvrđeno u odjeljku 4.2. točkama 25. – 32.

8. Kapital

8.1 Opći kriteriji

110. Cilj utvrđivanja razine kapitala treba biti osiguranje usklađenosti kreditne institucije koja podnosi zahtjev s kapitalnim zahtjevima i ostalim bonitetnim zahtjevima u trenutku izdavanja odobrenja za rad te u okviru ozbiljnog, ali vjerodostojnog stresnog scenarija tijekom najmanje tri godine.
111. Za potrebe izdavanja odobrenja za rad razinu kapitala treba utvrditi na temelju inicijalnog kapitala te kapitalnih zahtjeva u skladu s metodologijom utvrđenom u odjeljku 8.2.
112. Za potrebe zajedničke metodologije za procjenu inicijalni kapital predstavlja fiksni iznos utvrđen nacionalnim pravom u skladu s člankom 12. stavkom 1.¹⁶ Direktive o kapitalnim zahtjevima ili u skladu s člankom 12. stavkom 4.¹⁷ Direktive o kapitalnim zahtjevima, kako je to primjenjivo.
113. Kapitalni zahtjevi jesu kapitalni zahtjevi na temelju rizika¹⁸ i financijske poluge¹⁹ u skladu s glavom I. drugim i trećim dijelom Uredbe o kapitalnim zahtjevima.
114. Neovisno o razlikama na razini EU-a u pogledu apsolutne vrijednosti inicijalnog kapitala utvrđene u nacionalnom pravu, zajedničkom metodologijom za procjenu želi se zajamčiti da je utvrđena razina kapitala takva da se njome može zajamčiti ispunjenje bonitetnih zahtjeva u trenutku izdavanja odobrenja u osnovnom scenariju, odnosno tijekom najmanje tri godine razdoblja planiranja u ozbiljnom, ali vjerodostojnom stresnom scenariju.
115. Utvrđivanjem razine kapitala u trenutku izdavanja odobrenja za rad i iznosa koji mora biti uplaćen u trenutku izdavanja odobrenja za rad kako su utvrđeni u odjeljcima 8.2. i 8.3. u nastavku ne dovode se u pitanje stroži zahtjevi utvrđeni na nacionalnoj razini.

8.2 Utvrđivanje razine kapitala

116. Za potrebe utvrđivanja razine kapitala nadležna tijela trebaju:

¹⁶ „Ne dovodeći u pitanje ostale opće uvjete koje propisuje nacionalno pravo, nadležna tijela odbijaju izdati odobrenje za početak obavljanja djelatnosti kreditne institucija ako kreditna institucija nema zasebni regulatorni kapital ili ako njezin inicijalni kapital iznosi manje od 5 milijuna eura”.

¹⁷ „Države članice mogu izdati odobrenje za rad određenim kategorijama kreditnih institucija čiji je inicijalni kapital manji od kapitala navedenog u stavku 1. ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) inicijalni kapital nije manji od 1 milijuna eura;

(b) dotične države članice obavijestile su Komisiju i EBA-u o svojim razlozima za korištenje te mogućnosti”.

¹⁸ CET1, T1, Kapitalni zahtjevi.

¹⁹ Omjer financijske poluge.

- (a) na prikladan način utvrditi rizike (i povezanu rizikom ponderiranu aktivu) na temelju poslovnog plana pregledanog u skladu s odjeljkom 7.2.6. i procijeniti kapitalne zahtjeve (na temelju rizika i financijske poluge) za barem tri godine (odnosno, regulatorni kapital potreban za pokrivanje potpune usklađenosti s bonitetnim zahtjevima tijekom i na kraju prve tri godine, uzimajući u obzir očekivane akumulirane gubitke za to razdoblje);
- (b) inicijalnom kapitalu dodati očekivane akumulirane gubitke za prve tri godine;
- (c) odabrati vrijednost (a) ili (b), ovisno o tome koja je viša²⁰.

Nadležna tijela trebaju moći zaključiti da procjena kapitalnih zahtjeva iz podtočke (a) ove točke²¹ predstavlja viši²² iznos koji proizlazi iz osnovnog scenarija ili ozbiljnog, ali vjerodostojnog stresnog scenarija²³ poslovnog plana revidiranog u skladu s odjeljkom 7.2.6. Nadležna tijela trebaju zajamčiti da tako utvrđeni viši iznos čini temelj za izračun kapitala za koji se očekuje da će ga kreditna institucija koja podnosi zahtjev imati na raspolaganju u trenutku izdavanja odobrenja za rad, kako je dodatno utvrđeno u odjeljku 8.3. Dio kapitala u trenutku izdavanja odobrenja za rad koji valja uplatiti prije početka obavljanja djelatnosti utvrđuje se u skladu s točkom 123.

117. Ako je nadležno tijelo konsolidirajuće nadzorno tijelo, treba procijeniti očekivani učinak – na temelju poslovnog plana pregledanog u skladu s odjeljkom 7.2.6. – kreditne institucije kojoj je nedavno izdano odobrenje za rad na kapitalne zahtjeve na konsolidiranoj razini. U tu se svrhu nadležno tijelo treba oslanjati na analizu opsega konsolidacije procijenjenog u skladu s točkom 33.

118. Ako podnositelj zahtjeva koji pripada bankovnoj grupi zatraži izuzeća od kapitalnih zahtjeva u skladu s člancima 7. ili 10. Uredbe o kapitalnim zahtjevima, nadležno tijelo u okviru svojeg diskrecijskog prava dodijeljenog prethodno navedenim odredbama može razmotriti strogu i detaljnu procjenu prihvatljivosti podnositelja zahtjeva za primjenu izuzeća, uzimajući u obzir specifičnosti zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad.

119. Ako nadležno tijelo u okviru primjene svojeg diskrecijskog prava smatra da može provesti strogu i detaljnu procjenu te ako utvrdi da su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni Uredbom o

²⁰ Slike 1., 2. i 3. navedene u Prilogu prikazuju sljedeće slučajeve: (a) na slici 1. prikazan je primjer kada su kapitalni zahtjevi viši od inicijalnog kapitala i akumuliranih godišnjih gubitaka; (b) na slici 2. prikazan je primjer kada su inicijalni kapital i akumulirani godišnji gubitci viši od procijenjenih kapitalnih zahtjeva; (c) na slici 3. prikazan je primjer promjene u višem iznosu inicijalnog kapitala i gubitaka i kapitalnih zahtjeva tijekom trogodišnjeg razdoblja koje se uzima u obzir prilikom utvrđivanja kapitala u trenutku izdavanja odobrenja za rad.

²¹ I povezani očekivani akumulirani gubitci korišteni za utvrđivanje iznosa iz podtočke (b) ove točke.

²² U nekim slučajevima utvrđivanje viših kapitalnih zahtjeva (primjerice, zbog snažnog poslovnog rasta), a time i viših kapitalnih zahtjeva u cjelini (uključujući izračun očekivanih gubitaka tijekom tri godine razdoblja planiranja) može proizlaziti iz osnovnog scenarija poslovnog plana, a ne stresnog scenarija (nadležno tijelo može oba scenarija preispitati, ako je to potrebno). U tom bi se slučaju potrebna količina kapitala utvrdila s obzirom na najviše procijenjene kapitalne zahtjeve tijekom prvog trogodišnjeg razdoblja i akumulirane gubitke tijekom prve tri godine u skladu s osnovnim scenarijem.

²³ Razmatranjem gubitaka predviđenih u stresnom scenariju treba se zajamčiti primjerena razina otpornosti kreditne institucije tijekom početnog razdoblja obavljanja djelatnosti, također s obzirom na činjenicu da još nisu utvrđeni zahtjevi iz 2. stupa (P2R)).

kapitalnim zahtjevima i da se izuzeće može odobriti te ako je takvo izuzeće odobreno u trenutku izdavanja odobrenja za rad, kapital u trenutku izdavanja odobrenja za rad (i povezana uplata) treba se utvrditi u skladu s točkama 116. – 117. uzimajući u obzir izuzeće.

120. Ako nadležno tijelo smatra da se izuzeće od zahtjeva u pogledu kapitala ne može odobriti u trenutku izdavanja odobrenja za rad, nadležno tijelo treba utvrditi razinu kapitala u skladu s metodologijom utvrđenom točkama 116. – 117. U slučajevima kada nadležno tijelo procijeni da se izuzeće ne može odobriti u trenutku izdavanja odobrenja za rad, ali postoji razumna osnova na temelju koje može procijeniti da bi se moglo naknadno odobriti, nadležno tijelo može provesti mjere ublažavanja učinka razine kapitala u trenutku izdavanja odobrenja za rad.

8.3 Kvaliteta, plaćanje i dostupnost kapitala

121. Nadležno tijelo treba provjeriti adekvatnost kapitala utvrđenog u skladu s odjeljkom 8.2. u skladu s kvalitetom koja je propisana relevantnim odredbama iz glave I. drugog i trećeg dijela Uredbe o kapitalnim zahtjevima. Konkretno, u skladu s člankom 12. stavkom 2. Direktive o kapitalnim zahtjevima, inicijalni kapital obuhvaća „samo jednu ili više stavki navedenih u članku 26. stavku 1. točkama od (a) do (e) [Uredbe o kapitalnim zahtjevima]”.

122. Nadležna tijela trebaju provjeriti je li kapital kreditne institucije odvojen od vlasničke imovine te je li u potpunosti, odmah i bez ograničenja dostupan za isključivu uporabu kreditne institucije.

123. Udio razine kapitala koji je potrebno u potpunosti uplatiti prije izdavanja odobrenja za rad jest veća od sljedećih vrijednosti:

- a) udio kapitala utvrđen u skladu s odjeljkom 8.2. potreban za potpuno pokrivanje prve godine obavljanja djelatnosti (odnosno, regulatorni kapital potreban za potpuno ispunjenje bonitetnih zahtjeva tijekom i na kraju prvih dvanaest mjeseci, uzimajući u obzir očekivane gubitke za to vremensko razdoblje); ili
- b) inicijalni kapital uvećan za gubitke tijekom prve godine.

124. Nadležna tijela trebaju na temelju primjerenih dokaza provjeriti i pregledati je li udio kapitala uplaćenog u cijelosti u skladu s prethodnim točkama (a) ili (b) zaista uplaćen u cijelosti, je li zakonitog podrijetla te je li iskazan u poslovnim knjigama društva prije izdavanja odobrenja za rad. U svrhu procjene zakonitog podrijetla sredstava²⁴, nadležna tijela trebaju primijeniti kriterije utvrđene u točkama 14.5. i 14.6. *Zajedničkih smjernica za bonitetnu procjenu stjecanja*

²⁴ „Izvor sredstava” je podrijetlo sredstava uključenih u poslovni odnos ili povremenu transakciju. To uključuje i aktivnost kojom su stvorena sredstva koja se upotrebljavaju u poslovnom odnosu, primjerice osobni dohodak odnosno zaradu stranke, te sredstvo kojim je izvršen prijenos novčanih sredstava stranke. Sredstva također mogu potjecati iz „izvora imovine”, a to znači podrijetlo ukupne imovine klijenta, primjerice iz nasljedstva ili ušteđevine, vidjeti točku 12. podtočke (n) i (o) EBA-inih Smjernica o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma, EBA/GL/2021/02 od 1. ožujka 2021., koje su dostupne na adresi <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/revised-guidelines-on-ml-tf-risk-factors>

*kvalificiranih udjela*²⁵ europskih nadzornih tijela, koji se odnose na djelatnost kojom su sredstva nastala i načine na koje su prenesena, uzimajući u obzir pitanje mogu li dovesti do povećanog rizika od pranja novca ili financiranja terorizma.

125. Ne dovodeći u pitanje prethodno navedeno, u jurisdikcijama u kojima dio kapitala naveden u podtočki (a) ili (b) točke 123. mora biti uplaćen prije početka obavljanja djelatnosti kreditne institucije, a ne prije izdavanja odobrenja za rad, nadležna tijela trebaju, u svrhu izdavanja odobrenja za rad, pažljivo pregledati plan i raspored provedbe koje je podnositelj zahtjeva dostavio u skladu s člankom 6. stavkom 2. *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad*²⁶ kako bi zajamčila da je taj iznos kapitala u cijelosti uplaćen prije početka obavljanja djelatnosti kreditne institucije i da je zakonitog podrijetla.

Nadležno tijelo u odobrenje za rad treba uvrstiti izričiti uvjet kojim se učinci odobrenja za rad obustavljaju barem do stvarne uplate dijelova kapitala utvrđenih u odobrenju za rad.

126. Nadležna tijela trebaju se uvjeriti da kreditna institucija koja podnosi zahtjev ima uspostavljen plan provedbe kapitala koji se bavi preostalim dijelom kapitala utvrđenim u skladu s odjeljkom 8.2., koji nije uplaćen u trenutku izdavanja odobrenja za rad u skladu s točkama 123. i 124, te koji je namijenjen za pokrivanje djelatnosti druge i treće godine. U takvom planu provedbe kapitala trebaju biti navedeni vrsta izvora financiranja i rokovi za dokapitalizacije kako bi se izbjegli moguće neispunjenje poslovnih ciljeva i mogući nastanak gubitaka koji utječu na usklađenost kreditne institucije s minimalnim kapitalnim zahtjevima. Vrste izvora financiranja, kao što su privatna financijska sredstva dioničara, financijski instrumenti koji su izdani ili će biti izdani na financijskim tržištima te sporazumi i ugovori sklopljeni u pogledu regulatornog kapitala, valja pažljivo pregledati kako bi se zajamčilo da su zakonitog podrijetla i da će, na temelju njihovih uvjeta, biti odmah dostupni.

²⁵ JC/GL/2016/01 od 20. prosinca 2016. o bonitetnoj procjeni stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u financijskom sektoru, dostupno na adresi: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/other-topics/joint-guidelines-for-the-prudential-assessment-of-acquisitions-of-qualifying-holdings>

²⁶ „Ako inicijalni kapital nije u cijelosti uplaćen u trenutku podnošenja zahtjeva nadležnom tijelu, u zahtjevu moraju biti utvrđeni predviđeni plan i rok provedbe kako bi se zajamčilo da će inicijalni kapital biti u cijelosti uplaćen prije izdavanja odobrenja za rad za početak obavljanja djelatnosti kreditnih institucija”.

9. Interno upravljanje

9.1 Opći kriteriji

127. Nadležna tijela trebaju provesti pažljiv i sveobuhvatan pregled aranžmana, postupaka i mehanizama u pogledu internog upravljanja kreditne institucije koja podnosi zahtjev, imajući na umu činjenicu da, u skladu s člankom 10. stavkom 2. Direktive o kapitalnim zahtjevima, u slučaju da ta institucija ne može dokazati dobro i učinkovito upravljanje rizicima, nadležna tijela moraju odbiti zahtjev za izdavanje odobrenja za rad.
128. Zajedničkom metodologijom za procjenu utvrđenom ovim smjernicama nastoji se usmjeriti nadležna tijela u provedbi procjene dokumenata zahtjeva u pogledu mehanizama internog upravljanja, operativne strukture, politika i postupaka. Zajednička metodologija za procjenu sadrži smjernice o glavnim elementima i aspektima koje nadležna tijela trebaju procijeniti u svrhu izdavanja odobrenja za rad i njome se ne dovodi u pitanje primjena dodatnih dijelova EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju (druga inačica)*²⁷, EBA-inih i ESMA-inih *Smjernica za procjenu primjerenosti članova upravljačkog tijela i nositelja ključnih funkcija (kako su revidirane)*²⁸, EBA-inih *Smjernica o dobrim politikama primitaka (kako su revidirane)*²⁹, EBA-inih *Smjernica za eksternalizaciju*³⁰ te EBA-inih *Smjernica o upravljanju rizicima informacijske i komunikacijske tehnologije i sigurnosnim rizicima*³¹. Procjenom nadležnih tijela treba se zajamčiti usklađenost kreditne institucije s EBA-inim smjernicama na koje se upućuje.
129. Za potrebe ovog odjeljka te u skladu s točkom 13., okvir upravljanja, osobito okvir interne kontrole, uključujući okvir upravljanja rizicima, također obuhvaća rizik od pranja novca i financiranja terorizma i valja ga procijeniti u skladu s EBA-inim *Smjernicama o čimbenicima rizika od pranja novca i financiranja terorizma*³² prilikom procjene primjerenosti politika i postupaka kreditne institucije koja podnosi zahtjev u području SPNFT-a.
130. Nadležna tijela trebaju steći potpun uvid u način na koji je kreditna institucija organizirana te jasan uvid u njezinu strukturu upravljanja i operativnu strukturu, kao i ostale aranžmane, procese i mehanizme, koji trebaju biti dobro osmišljeni. Podnositelj zahtjeva treba raspolagati

²⁷ EBA/GL/2021/05 od 2. srpnja 2021., dostupno na stranici <https://www.eba.europa.eu/guidelines-internal-governance-second-revision>

²⁸ EBA/GL/2021/06 od 2. srpnja 2021., dostupno na stranici <https://www.eba.europa.eu/joint-esma-and-eba-guidelines-assessment-suitability-members-management-body-revised>

²⁹ EBA/GL/2021/04 od 2. srpnja 2021., dostupno na stranici <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies-second-revision>

³⁰ EBA GL/2019/02 od 25. veljače 2019., dostupno na stranici <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-outsourcing-arrangements>

³¹ EBA/GL/2019/04 od 29. studenoga 2019., dostupno na stranici <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-ict-and-security-risk-management>

³² EBA/GL/2021/02 od 1. ožujka 2021., dostupno na stranici <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/revised-guidelines-on-ml-tf-risk-factors>

primjerenim alatima kako bi se smatralo da je u dovoljno sposoban obavljati ciljane djelatnosti na dobar i razborit način.

131. Nadležna tijela trebaju se uvjeriti u to da su dokumentima u okviru zahtjeva predviđeni aranžmani, procesi i mehanizmi kojima se na primjeren način dokazuje postojanje jasne, transparentne i otporne strukture upravljanja, čime se jamči učinkovito donošenje odluka i dobro upravljanje, te da su ovlasti i odgovornosti jasno raspoređene na svim razinama organizacije te među upravljačkim tijelima.
132. Prilikom određivanja intenziteta procjene internog upravljanja koju provode nadležna tijela treba uzeti u obzir kriterije proporcionalnosti utvrđene u točkama 17. – 21. ovih smjernica te pojedinačni profil rizičnosti podnositelja zahtjeva.
133. Procjena se treba temeljiti na dokumentima i informacijama koje je kreditna institucija koja podnosi zahtjev dostavila osobito u skladu s člankom 1. točkom (l), člankom 4. točkama (g) i (h) te člankom 5. stavkom 1. točkama (b) do (f) *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad* te svim dodatnim dokumentima koje nadležno tijelo zatraži u skladu s člankom 10. stavkom 1. tih Regulatornih tehničkih standarda.

9.2 Upravljačko tijelo

9.2.1 Upravljačko tijelo u upravljačkoj funkciji i upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji

134. Smjernicama se nastoje obuhvatiti sve postojeće strukture odbora i ne zagovara se nijedna određena struktura. Smjernicama se ne zadire u opću raspodjelu nadležnosti između odbora u skladu s nacionalnim pravom trgovačkih društava. Smjernice stoga treba primjenjivati neovisno o strukturi odbora (monistička i/ili dualistička struktura odbora i/ili druga struktura) u državama članicama. Treba imati na umu da bi upravljačko tijelo, kako je definirano u članku 3. stavku 1. točkama 7. i 8. Direktive 2013/36/EU, moralo imati upravljačke (izvršne) i nadzorne (neizvršne) funkcije³³.
135. Nadležna tijela trebaju pregledati zahtjev, osobito akt o osnivanju ili druge jednakovrijedne osnivačke dokumente³⁴, kao i opise nadležnosti upravljačkog tijela³⁵, koji moraju biti takvi da nadležna tijela mogu zaključiti da dokumenti na primjeren način obuhvaćaju uloge i odgovornosti upravljačkog tijela, pri čemu treba razlikovati dužnosti upravljačke (izvršne) funkcije od nadzorne (neizvršne) funkcije. U skladu s navedenim nadležna tijela osobito trebaju:

³³ Točka 8. EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju*. Također vidjeti uvodnu izjavu 56. Direktive 2013/36/EU.

³⁴ Podneseno u skladu s Regulatornim tehničkim standardima o informacijama za izdavanje odobrenja za rad.

³⁵ Podneseno u skladu s Regulatornim tehničkim standardima o informacijama za izdavanje odobrenja za rad.

- (a) potvrditi da upravljačko tijelo ima krajnju i potpunu odgovornost za instituciju te da definira, nadzire i odgovorno je za provedbu sustavâ upravljanja u instituciji kojima se osigurava učinkovito i razborito upravljanje institucijom³⁶;
- (b) uvjeriti se da odgovornosti upravljačkog tijela³⁷ uključuju uspostavu, odobravanje i nadzor provedbe: (a) cjelokupne poslovne strategije i ključnih politika kreditne institucije; (b) cjelokupne strategije upravljanja rizicima, uključujući sklonost preuzimanju rizika te okvir i mjere upravljanja rizicima kreditne institucije, kako bi se osiguralo da upravljačko tijelo posveti dovoljno vremena pitanjima rizika i obavljanju svoje funkcije; (c) prikladnog i učinkovitog okvira internog upravljanja i unutarnje kontrole koji uključuje jasnu organizacijsku strukturu te neovisne unutarnje funkcije upravljanja rizicima, praćenja usklađenosti i revizije koje dobro funkcioniraju i koje imaju dostatne ovlasti, uporište i resurse za izvršavanje svojih funkcija; (d) prikladnog i učinkovitog sustava internog upravljanja i internog nadzora kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim zahtjevima, uključujući u kontekstu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma; (e) iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala i regulatornog kapitala potrebnih za adekvatno pokrivanje rizikâ institucije; (f) ciljeva upravljanja likvidnošću institucije; (g) politike primitaka kako je opisano u točkama 170. i 171.; (h) sustavâ čiji je cilj osigurati pojedinačnu i zajedničku primjerenost, prikladan sastav i planiranje nasljeđivanja članova upravljačkog tijela te učinkovito izvršavanje funkcija upravljačkog tijela; (i) postupka odabira i procjene primjerenosti nositelja ključnih funkcija³⁸; (j) sustavâ čiji je cilj osigurati unutarnje djelovanje svih odbora upravljačkog tijela, ako su osnovani³⁹; (k) sustava kulture rizika u kojima se govori o svijesti institucije o rizicima i njezinom preuzimanju rizika; (l) sustava korporativne kulture i vrijednosti kojima se potiče odgovorno i etičko ponašanje, uključujući kodeks ponašanja ili sličan instrument; (m) politike upravljanja sukobima interesa na razini institucije i politike upravljanja sukobima interesa za radnike; i (n) sustavâ čiji je cilj osigurati integritet računovodstvenog sustava i sustava financijskog izvješćivanja, uključujući financijske i operativne kontrole te usklađenost sa zakonom i mjerodavnim standardima;
- (c) uvjeriti se da je zahtjevom predviđeno da upravljačko tijelo prilikom određivanja, odobravanja i nadzora provedbe zadaća iz prethodne točke (b) nastoji zajamčiti održivi poslovni model kojim su uzeti u obzir svi rizici, uključujući okolišne, socijalne i upravljačke rizike;

³⁶ Točka 19. EBA-inih Smjernica o internom upravljanju.

³⁷ Vidjeti točku 22. EBA-inih Smjernica o internom upravljanju.

³⁸ Kako je definirano u EBA-inim *Smjernicama o internom upravljanju*, izraz „nositelj ključnih funkcija” znači osobe koje imaju znatan utjecaj na vođenje institucije, ali koje nisu ni članovi upravljačkog tijela ni glavni izvršni direktor. To su osobe odgovorne za rad kontrolnih funkcija i glavni financijski direktor kad nisu članovi upravljačkog tijela te ostali nositelji ključnih funkcija kad to odrede institucije pristupom koji se temelji na procjeni rizika. Ostali nositelji ključnih funkcija mogu biti voditelji važnih poslovnih linija, podružnica u Europskom gospodarskom prostoru / Europskom udruženju za slobodnu trgovinu, društava kćeri u trećim zemljama i drugih unutarnjih funkcija”. Također vidjeti Zajedničke smjernice ESMA-e i EBA-e za procjenu primjerenosti članova upravljačkog tijela i nositelja ključnih funkcija.

³⁹ U skladu s točkom 22. podtočkom (i) EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju*, u takvim sustavima razrađuju se: „i. uloga, sastav i zadaće svakog odbora; ii. odgovarajući protok informacija, uključujući dokumentiranje preporuka i zaključaka, te linije izvješćivanja između svakog odbora i upravljačkog tijela, nadležnih tijela i drugih strana”.

- (d) uvjeriti se da su relevantnim dokumentima u sklopu zahtjeva predviđeni sustavi čiji je cilj osigurati učinkovitu provedbu procjene pojedinačne i kolektivne primjerenosti koju provodi upravljačko tijelo, prikladan sastav i planiranje sukcesije članova upravljačkog tijela te učinkovito izvršavanje funkcija upravljačkog tijela, u skladu s odredbama EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju* i EBA-inih *Smjernica za procjenu primjerenosti*;
- (e) procijeniti da će upravljačko tijelo u upravljačkoj funkciji biti odgovorno za provedbu strategija koje je utvrdilo upravljačko tijelo te da će redovito raspravljati o provedbi i prikladnosti tih strategija s upravljačkim tijelom u nadzornoj funkciji. Upravljačko tijelo u upravljačkoj funkciji također treba biti ovlašteno da pri donošenju prosudbi i odluka o strategiji institucije konstruktivno propituje i kritički analizira primljene prijedloge, objašnjenja i informacije⁴⁰;
- (f) uvjeriti se, ne dovodeći u pitanje odgovornosti dodijeljene u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom trgovačkih društava, da zadaće upravljačkog tijela u nadzornoj funkciji obuhvaćaju sljedeće⁴¹: (a) nadzirati i pratiti donošenje odluka i postupanje rukovodstva te učinkovito nadzirati upravljačko tijelo u upravljačkoj funkciji, uključujući praćenje i temeljitu analizu pojedinačne i zajedničke uspješnosti te provedbu strategije i ciljeva institucije; (b) osigurati učinkovitost okvira internog upravljanja institucije i provoditi njegovu redovitu procjenu te poduzimati odgovarajuće mjere za rješavanje svih utvrđenih nedostataka; (c) nadzirati i pratiti provode li se dosljedno strateški ciljevi, organizacijska struktura i strategija upravljanja rizicima institucije, uključujući njezinu sklonost preuzimanju rizika i okvir upravljanja rizicima, te druge politike (npr. politika primitaka) i okvir objavljivanja; (d) pratiti provodi li se dosljedno kultura rizika kreditne institucije; (e) nadzirati provedbu i održavanje kodeksa ponašanja ili sličnih i učinkovitih politika za utvrđivanje i smanjenje stvarnih i potencijalnih sukoba interesa te upravljanje njima; (f) nadzirati cjelovitost financijskih informacija i izvješćivanja te okvira unutarnje kontrole, uključujući učinkovit i dobar okvir upravljanja rizicima; (g) osigurati da osobe odgovorne za rad kontrolnih funkcija mogu neovisno djelovati te, neovisno o odgovornosti izvješćivanja drugih unutarnjih tijela, poslovnih linija ili jedinica, postavljati pitanja i po potrebi izravno upozoriti upravljačko tijelo u nadzornoj funkciji kada nepovoljna kretanja u području rizika utječu ili mogu utjecati na instituciju; i (h) pratiti provedbu plana unutarnje revizije nakon prethodnog uključivanja odbora za rizike i odbora za reviziju kada su ti odbori osnovani;
- (g) provjeriti obuhvaćaju li relevantni dokumenti u sklopu zahtjeva koji se odnose na odbore koji će biti osnovani njihovu kombinaciju, sastav, ulogu te raspodjelu dužnosti i zadaća između specijaliziranih odbora upravljačkog tijela, u skladu s relevantnim odredbama EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju*.

136. U skladu s člankom 46. stavkom 4. Direktive 2015/849 (Direktiva o sprječavanju pranja novca), nadležna tijela trebaju također provjeriti je li dokumentima u sklopu zahtjeva predviđeno

⁴⁰ Vidjeti točku 30. EBA-inih Smjernica o internom upravljanju.

⁴¹ Vidjeti točku 34. EBA-inih Smjernica o internom upravljanju.

određivanje člana upravljačkog tijela koji će biti odgovoran za provedbu zakona, propisa i administrativnih odredbi nužnih za usklađivanje s propisima u području SPNFT-a.

9.2.2 Procjena primjerenosti upravljačkog tijela i nositeljâ ključnih funkcija

137. U skladu s člankom 13. stavkom 1. drugim podstavkom Direktive o kapitalnim zahtjevima, nadležna tijela trebaju provesti procjenu primjerenosti članova upravljačkog tijela kreditne institucije i odbijaju izdati odobrenje za rad ako članovi upravljačkog tijela ne ispunjavaju zahtjeve navedene u članku 91. stavku 1. te direktive.
138. Kad je to primjenjivo, nadležna tijela trebaju provesti i procjenu primjerenosti nositelja ključnih funkcija, kako su definirani u EBA-inim *Smjernicama o internom upravljanju*.
139. Takva se procjena primjerenosti treba provesti u skladu sa *Smjernicama EBA-e i ESMA-e za procjenu primjerenosti članova upravljačkog tijela i nositelja ključnih funkcija*.

9.3 Organizacijska struktura

140. Nadležna tijela trebaju provjeriti je li iz organizacijske strukture kreditne institucije vidljivo da ima dobru organizaciju s dostupnosti učinkovitih linija izvješćivanja, raspodjelom odgovornosti i mjerenjem rizika i upravljanjem njima, uključujući naknadno praćenje, kako bi se zajamčilo dobro i razborito upravljanje kreditnoj institucijom. Pregled također treba obuhvaćati organizacijsku shemu kojom je utvrđena predviđena interna organizacija u smislu odjela, odsjeka, timova i odgovarajuće raspodjele članova osoblja.
141. Nadležna tijela trebaju pažljivo procijeniti je li podnesena organizacijska struktura, uključujući predviđenu veličinu, broj osoblja iskazan kao ekvivalent punog radnog vremena (FTE) i sustave, razmjerna poslovnom modelu, vrstama i zemljopisnoj raspodjeli djelatnosti te rizicima koje kreditna institucija koja podnosi zahtjev namjerava preuzimati. Stoga takva procjena treba biti potkrijepljena poslovnim planom pregledanim u skladu s odjeljkom 7. ovih smjernica.
142. Za potrebe izdavanja odobrenja za rad ili početka obavljanja djelatnosti, ovisno o slučaju, nadležna tijela trebaju se uvjeriti u napredak postignut u smislu provedbe organizacijske strukture, uključujući napredak u pogledu zapošljavanja navedenog osoblja s primjerenim kvalifikacijama.
143. Nadležna tijela trebaju pridati osobitu pozornost izbjegavanju uspostave netransparentnih ili nepotrebno složenih struktura koje nemaju jasno gospodarsko obrazloženje ili pravnu svrhu ili koje bi se mogle upotrijebiti za svrhu povezanu s pranjem novca ili financiranjem terorizma⁴².

⁴² Točka 76. EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju* glasi: „Institucije trebaju izbjegavati uspostavu složenih i potencijalno netransparentnih struktura. Pri donošenju odluka institucije trebaju uzeti u obzir rezultate procjene rizika koja je provedena kako bi se utvrdilo mogu li se takve strukture upotrijebiti u svrhu povezanu s pranjem novca, financiranjem terorizma ili drugim financijskim kaznenim djelima, kao i odgovarajuće uspostavljene kontrole i pravni okvir [...]”.

144. Ako je poslovnim planom predviđeno uspostavljanje struktura u drugim jurisdikcijama, nadležna tijela trebaju procijeniti stvarnu usklađenost takvih jurisdikcija sa „standardima EU-a i međunarodnim standardima o poreznoj transparentnosti, sprječavanju pranja novca i borbi protiv financiranja terorizma”⁴³. Također trebaju procijeniti u kojoj mjeri struktura služi jasnoj gospodarskoj i zakonitoj svrsi ili u kojoj se mjeri struktura može upotrijebiti za skrivanje identiteta krajnjeg stvarnog vlasnika ili u kojoj mjeri poslovna strategija (uključujući zahtjev klijenta čija je moguća posljedica uspostava strukture) izaziva zabrinutost. Nadležna tijela trebaju procijeniti bi li struktura mogla onemogućiti upravljačko tijelo institucije u provedbi odgovarajućeg nadzora ili instituciju u upravljanju s time povezanim rizicima te je li struktura prepreka učinkovitom nadzoru koji provode nadležna tijela⁴⁴.

9.3.1 Korporativne vrijednosti, kultura rizika, kodeks ponašanja i politike upravljanja

145. Nadležna tijela trebaju provjeriti je li opisima poslova upravljačkog tijela zajamčeno da će upravljačko tijelo razvijati, donositi i promicati visoke etičke i profesionalne standarde, čime će uspostaviti okruženje učinkovitog propitivanja u kojem se u postupcima donošenja odluka potiču različita mišljenja.

146. U skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (c) podtočkom ii. petom alinejom *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad*, nadležna tijela također trebaju pregledati politiku kojom se promiče raznolikost upravljačkog tijela i trebaju se uvjeriti da je u skladu s kriterijima utvrđenim u članku 88. stavku 2. Direktive o kapitalnim zahtjevima te da je njome utvrđen kvantitativni ili, ako je to primjereno, kvalitativni cilj za promicanje raznolikosti, kao i učestalost procjene.

9.3.2 Politika upravljanja sukobima interesa

147. Nadležna tijela trebaju provjeriti je li u nacrtu politike upravljanja sukobima interesa utvrđeno da je upravljačko tijelo odgovorno za „uspostavu, odobrenje i nadzor provedbe i održavanja učinkovitih politika za utvrđivanje, procjenu i smanjenje ili sprječavanje stvarnih i potencijalnih sukoba interesa na razini institucije, kao i za upravljanje njima”, te između institucije i članova osoblja, uključujući upravljačko tijelo i članove uže obitelji osoblja⁴⁵.

148. U pogledu sukoba interesa za razini institucije, nadležna se tijela trebaju uvjeriti da je nacrtom politike za upravljanje sukobima interesa propisano da se „[m]jere institucija za upravljanje sukobima interesa ili, gdje je primjenjivo, njihovo smanjenje trebaju [...] dokumentirati”⁴⁶ i uključivati odgovarajuće razgraničavanje dužnosti, uspostavu informacijskih prepreka i postupaka za transakcije s povezanim stranama.

⁴³ Točka 76. podtočka (a) EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju* glasi: „u kojoj je mjeri jurisdikcija u kojoj će se struktura uspostaviti stvarno usklađena sa standardima EU-a i međunarodnim standardima o poreznoj transparentnosti, sprječavanju pranja novca i borbi protiv financiranja terorizma;”.

⁴⁴ Točka 76. podtočke (a) do (f) EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju*.

⁴⁵ Vidjeti odjeljke 11. i 12. EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju*.

⁴⁶ Vidjeti točku 107. EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju*.

149. Što se tiče sukoba interesa na razini osoblja, nadležna tijela trebaju se uvjeriti da su politikom obuhvaćene barem situacije predviđene točkom 109. EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju*⁴⁷ te da su njome uspostavljeni „postupci, mjere, zahtjevi u pogledu dokumentacije i odgovornosti za utvrđivanje i sprječavanje sukoba interesa, procjenu njihove značajnosti i poduzimanje mjera za njihovo smanjenje”.

9.3.3 Postupak zviždanja, zlouporaba tržišta, upravljanje proizvodima, zaštita potrošača, rješavanje pritužbi

150. Pregledom nacrtu politike u pogledu postupka zviždanja koji provode nadležna tijela treba biti zajamčeno da članovi osoblja mogu na siguran način prijavljivati moguća ili stvarna kršenja regulatornih ili internih zahtjeva. Kako bi se izbjegli sukobi interesa, članovima osoblja mora biti omogućeno prijavljivanje takvih kršenja izvan uobičajenih linija izvješćivanja. Postupcima upozoravanja treba se osigurati zaštita osobnih podataka osobe koja prijavljuje kršenje i fizičke osobe koja je navodno odgovorna za kršenje u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 (Opća uredba o zaštiti podataka).

151. Nadležna tijela trebaju se uvjeriti da su nacrtom politike obuhvaćeni postupci rukovanja informacijama o mogućem ili stvarnom kršenju te zaštita osobe koja prijavljuje kršenje u skladu s EBA-inim *Smjernicama o internom upravljanju*.

152. Pregledom nacrtu politike u području zlouporabe tržišta koji provode nadležna tijela treba zajamčiti da se kreditna institucija pridržava odgovarajućih standarda za sprječavanje zlouporabe tržišta. Osobito treba obuhvaćati postupak utvrđivanja, upravljanja i prijavljivanja kršenja propisa o sprječavanju zlouporabe tržišta.

153. Nadležna tijela trebaju provjeriti je li, u skladu s EBA-inim *Smjernicama o sustavima nadzora i upravljanja proizvodima namijenjenima potrošačima*⁴⁸, politikom za upravljanje proizvodima zajamčeno da će kreditna institucija koja podnosi zahtjev, u svojstvu proizvođača i/ili distributera, provoditi dobru politiku upravljanja proizvodima kojom su predviđeni interni postupci, funkcije i strategije čiji je cilj i. osiguravanje da se interesi, ciljevi i karakteristike

⁴⁷ Točka 111. EBA-inih *Smjernica o internom upravljanju* glasi: „Politikom treba obuhvatiti barem sljedeće situacije ili odnose u kojima mogu nastati sukobi interesa:

- a. gospodarske interese (kao što su npr. dionice, druga vlasnička prava i članstva, financijski udjeli i drugi gospodarski interesi u komercijalnim klijentima, prava intelektualnog vlasništva, krediti koje je institucija dala društvu u vlasništvu radnika, članstvo u tijelu ili vlasništvo nad tijelom ili subjektom sa sukobljenim interesima);
- b. osobne ili profesionalne odnose s vlasnicima kvalificiranih udjela u instituciji;
- c. osobne ili profesionalne odnose s radnicima institucije ili subjekata uključenih u opseg bonitetne konsolidacije (npr. obiteljske odnose);
- d. ostala radna mjesta i prethodna radna mjesta u bližoj prošlosti (npr. pet godina);
- e. osobne ili profesionalne odnose s relevantnim vanjskim dionicima (npr. povezanost sa značajnim dobavljačima, savjetnicima ili drugim pružateljima usluga); i
- f. politički utjecaj ili političke veze”.

⁴⁸ EBA/GL/2015/18, dostupno na stranici <https://www.eba.europa.eu/guidelines-on-product-oversight-and-governance-arrangements-for-retail-banking-products>

potrošača uzmu u obzir; ii. izbjegavanje moguće štete za potrošače; i iii. minimiziranje sukoba interesa.

154. Pregledom nacrtu politike zaštite potrošača koji provode nadležna tijela treba zajamčiti da će kreditna institucija koja podnosi zahtjev uspostaviti dobru politiku zaštite potrošača u svrhu pružanja prikladnih informacija potrošačima i njihove zaštite. Nacrtima politika osobito treba biti zajamčeno da je politika zaštite potrošača u skladu s regulatornim okvirom i da je njome predviđeno odgovarajuće osposobljavanje relevantnih članova osoblja. U tu svrhu treba obuhvaćati standarde i načela, praćenje usklađenosti i osviještenost osoblja.
155. Pregledom nacrtu politike rješavanja pritužbi koji provode nadležna tijela treba zajamčiti da će kreditna institucija potrošačima pružati primjerenu zaštitu u skladu s primjenjivim regulatornim zahtjevima. Nacrt politike treba obuhvaćati postupak zaprimanja, procjene i pružanja odgovora na pritužbe.

9.4 Okvir unutarnje kontrole

156. Nadležna tijela trebaju procijeniti je li kreditna institucija koja podnosi zahtjev uspostavila odgovarajući okvir unutarnje kontrole razmjernan predviđenim djelatnostima, poslovnom modelu, složenosti i povezanim rizicima kreditne institucije (npr. upisivanje klijenata putem interneta, mjere i mehanizmi kibersigurnosti). Nadležna tijela trebaju se uvjeriti u prikladnost dodijeljenih ljudskih resursa u smislu broja iskazanog kao ekvivalent punog radnog vremena (FTE) i kvalifikacija, primjerenost sustava i proračunskih sredstava za podršku obavljanju zadaća.
157. Nadležna tijela trebaju pregledati dokumente u sklopu zahtjeva i uvjeriti se da će raspodjela zadaća i odgovornosti upravljačkom tijelu omogućiti da u potpunosti poznaje strukturu kreditne institucije⁴⁹ te da će upravljačko tijelo „osigurati neovisnost kontrolnih funkcija u odnosu na poslovne linije koje nadziru, uključujući prikladno razgraničavanje dužnosti, kao i odgovarajuće financijske i ljudske resurse te ovlasti koji su im potrebni za učinkovito obavljanje njihovih zadaća. Linije izvješćivanja i raspodjela odgovornosti, posebno među nositeljima ključnih funkcija, u instituciji trebaju biti jasne, dobro definirane, dosljedne, izvršive i propisno dokumentirane”⁵⁰.
158. Nadležna tijela trebaju se uvjeriti da okvir unutarnje kontrole obuhvaća sva područja institucije i da odražava model „tri crte obrane” za identifikaciju funkcija za suočavanje s rizicima i upravljanje njima.
159. U tu svrhu nadležna tijela trebaju provjeriti jesu li uspostavljeni mehanizmi kojima se jamči da će poslovne jedinice i jedinice podrške, kao prva crta obrane, biti prve jedinice odgovorne za utvrđivanje rizika i upravljanje rizicima koji nastaju u okviru obavljanja njihovih djelatnosti te za uspostavljanje i održavanje prikladnih procesa i nadzora kojima se jamči da se takvi rizici

⁴⁹ Točka 71. EBA-inih Smjernica o internom upravljanju.

⁵⁰ Točka 68. EBA-inih Smjernica o internom upravljanju.

analiziraju, mjere, prate, da se o njima izvješćuje i da ostaju unutar ograničenja sklonosti preuzimanju rizika kreditne institucije te da su u skladu s unutarnjim i vanjskih regulatornim zahtjevima.

160. Funkcija upravljanja rizicima i funkcija praćenja usklađenosti, druga crta obrane, zajedno s funkcijom unutarnje revizije, koja predstavlja treću crtu obrane, čine kontrolne funkcije unutar okvira unutarnje kontrole. Nadležna tijela trebaju se uvjeriti da će te funkcije biti uspostavljene, uzimajući u obzir kriterije proporcionalnosti utvrđene točkama 17. – 21., te da će im biti dodijeljene primjerene i dostatne ovlasti, uporište i izravan pristup upravljačkom tijelu za izvršavanje njihovih funkcija.
161. Kako bi zajamčila da kontrolne funkcije ispunjavaju zahtjeve neovisnosti⁵¹, nadležna tijela na temelju dokumenata u sklopu zahtjeva trebaju provjeriti je li predviđeno sljedeće:
- (a) njihovi radnici ne smiju obavljati operativne zadaće unutar opsega aktivnosti koje kontrolne funkcije trebaju pratiti i nadzirati;
 - (b) organizacijski su odvojene od aktivnosti koje trebaju pratiti i nadzirati;
 - (c) ne dovodeći u pitanje cjelokupnu odgovornost članova upravljačkog tijela institucije, osoba odgovorna za rad kontrolne funkcije ne smije biti podređena osobi koja je odgovorna za upravljanje aktivnostima koje kontrolna funkcija prati i nadzire;
 - (d) primitci radnika kontrolnih funkcija ne smiju biti povezani s rezultatima aktivnosti koje kontrolna funkcija prati i nadzire te ne smije biti vjerojatno da će na neki drugi način ugroziti njihovu objektivnost.
162. Nadležna tijela trebaju provjeriti ispunjavaju li osobe odgovorne za rad unutarnjih kontrolnih funkcija sljedeće zahtjeve:
- a) bit će uspostavljene na odgovarajućoj hijerarhijskoj razini kako bi se osobi odgovornoj za rad kontrolne funkcije osigurala dostatne ovlasti i uporište za izvršavanje njezinih odgovornosti;
 - b) bit će neovisne od poslovnih linija ili jedinica koje nadziru;
 - c) izvješćivat će upravljačko tijelo i izravno mu odgovarati, a upravljačko tijelo treba provjeravati rezultate njihova rada;
 - d) ako je to potrebno, imat će pristup i upravljačkom tijelu u nadzornoj funkciji i izravno ga izvješćivati kako bi iskazale zabrinutost i upozorile nadzornu funkciju, gdje je potrebno, o određenim događajima koji utječu ili bi mogli utjecati na instituciju.

⁵¹ Vidjeti točku 175. EBA-inih Smjernica o internom upravljanju.

163. Kako bi zajamčila da se funkcije unutarnje kontrole mogu učinkovito obavljati, nadležna tijela trebaju se uvjeriti da su im dodijeljeni dostatni proračunski i ljudski resursi s prikladnim kvalifikacija s obzirom na vrstu ciljanih djelatnosti, te da raspolažu odgovarajućim sustavom IKT-a i podrškom.

9.4.2 Funkcija upravljanja rizicima

164. Nadležna tijela trebaju se uvjeriti da će, u sklopu okvira unutarnje kontrole, kreditna institucija imati holistički okvir upravljanja rizicima na razini kreditne institucije kojim se u potpunosti prepoznaje gospodarska priroda cjelokupne izloženosti rizicima kreditne institucije.

165. Nadležna tijela trebaju se uvjeriti da će funkcija upravljanja rizicima olakšavati provedbu dobrog okvira upravljanja rizicima u svim dijelovima institucije te da njezina uloga unutar kreditne institucije obuhvaća njezino sudjelovanje u: (a) strategiji upravljanja rizicima i odlukama o rizicima; (b) ocjenjivanju značajnih promjena; (c) utvrđivanju, mjerenju, procjeni, smanjenju i praćenju rizika te upravljanju i izvješćivanju o njima; (d) procjeni kršenja sklonosti preuzimanju rizika ili prekoračenja ograničenja rizika te davanju preporuka o mogućim ispravcima. U tu svrhu nadležna tijela također trebaju pregledati i procijeniti strategiju upravljanja takvim rizicima, uključujući izjavu o toleranciji rizika i sklonosti preuzimanju rizika te mjere za usklađivanje procijenjenog rizika sa sklonošću preuzimanju rizika.

166. Što se tiče uloge funkcije upravljanja rizicima u izradi strategije upravljanja rizicima i donošenju odluka o rizicima, svrha pregleda nadležnih tijela treba biti provjera toga je li zahtjevom predviđeno aktivno uključivanje funkcije upravljanja rizicima u ranoj fazi u razradu strategije upravljanja rizicima kreditne institucije, u postupak osiguranja da kreditna institucija ima uspostavljene učinkovite postupke upravljanja rizicima te u pružanje upravljačkom tijelu svih bitnih informacija koje će mu omogućiti određivanje razine sklonosti institucije preuzimanju rizika. Nadležna tijela trebaju zajamčiti da je predviđeno da će funkcija upravljanja rizicima procijeniti robusnost i održivost strategije upravljanja rizicima i sklonosti preuzimanju rizika te da je sklonost preuzimanju rizika na odgovarajući način pretočena u specifična ograničenja rizika, uključujući na razini poslovnih jedinica, te da je funkcija upravljanja rizicima uključena prije nego što upravljačko tijelo donese odluku o strategijama upravljanja rizicima.

167. U pogledu uloge funkcije upravljanja rizicima u ocjenjivanju značajnih promjena, nadležna tijela trebaju provjeriti je li njezino sudjelovanje predviđeno prije donošenja odluka o izvanrednim transakcijama kako bi ta funkcija procijenila učinak takvih promjena i izvanrednih transakcija na cjelokupan rizik kreditne institucije te izravno izvjestila upravljačko tijelo o svojim nalazima prije nego što se donese odluka.

168. Što se tiče uloge funkcije upravljanja rizicima u utvrđivanju, mjerenju, procjeni, smanjenju i praćenju rizika i povezanih koncentracija rizika koje treba odobriti upravljačko tijelo te izvješćivanju o njima, nadležna tijela trebaju se uvjeriti da su uspostavljene politike i procedure te da će funkcija upravljanja rizikom imati pristup svim poslovnim linijama i drugim unutarnjim jedinicama koje bi mogle stvoriti rizik.

169. Uloga funkcije upravljanja rizicima također treba obuhvaćati neovisnu procjenu kršenja sklonosti preuzimanju rizika ili prekoračenja ograničenja rizika (uključujući utvrđivanje uzroka te provedbu pravne i ekonomske analize stvarnog troška zatvaranja, smanjenja ili zaštite od izloženosti u odnosu na potencijalni trošak njezina zadržavanja). Treba biti predviđeno da će funkcija upravljanja rizicima obavijestiti predmetne poslovne jedinice i upravljačko tijelo te preporučiti moguće ispravke. U tu svrhu treba imati mogućnost izravnog izvješćivanja upravljačkog tijela u nadzornoj funkciji kada je kršenje značajno, ne dovodeći u pitanje obvezu funkcije upravljanja rizicima da izvješćuje druge unutarnje funkcije i odbore.

9.4.3 Politika primitaka

170. U pogledu politike primitaka, osim procjene usklađenosti sa zahtjevima rodne neutralnosti u skladu s člankom 92. stavkom 2. točkom (aa) Direktive o kapitalnim zahtjevima, nadležna tijela osobito trebaju provjeriti jesu li odredbe politike o članovima osoblja čije profesionalne djelatnosti imaju značajan utjecaj na profil rizičnosti kreditne institucije⁵² u skladu s člankom 94. Direktive o kapitalnim zahtjevima te EBA-inim *Smjernicama o politici primitaka*.

171. Osobito trebaju provjeriti sljedeće: (a) je li politika primitaka u skladu s predviđenom sklonosti institucije preuzimanju rizika, njezinom poslovnom strategijom i dugoročnim interesima te je li predviđeno da će je održavati, odobriti i nadzirati upravljačko tijelo; (b) je li njome predviđeno da će članovi osoblja koji imaju značajan utjecaj na profil rizičnosti institucije biti prikladno identificirani u skladu s člankom 92. stavkom 3. te člankom 94. stavkom 3. Direktive o kapitalnim zahtjevima; (c) jesu li njome predviđeni posebni zahtjevi u pogledu primitaka za te članove osoblja, među ostalim: i. omjer varijabilnih i fiksnih primitaka u skladu s člankom 94. stavkom 1. točkom (g) Direktive o kapitalnim zahtjevima te ii. isplata u instrumentima, mehanizmi odgode uključujući malus ili povrat primitaka u skladu s člankom 94. stavkom 1. točkama (l), (m) i (n) Direktive o kapitalnim zahtjevima⁵³.

9.4.4 Funkcija praćenja usklađenosti

172. Nadležna tijela trebaju provjeriti je li predviđeno da će funkcija praćenja usklađenosti upravljati rizikom u području usklađenosti, da će savjetovati upravljačko tijelo o mjerama koje se moraju poduzeti kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim zakonima, pravilima, propisima i standardima te da će, pod nadzorom upravljačkog tijela, provoditi politike i postupke upravljanja rizicima u pogledu usklađenosti te osiguranja usklađenosti. Nadležna tijela trebaju provjeriti je li funkcija praćenja usklađenosti primjerena s obzirom na vrste i zemljopisnu raspodjelu djelatnosti (npr. usklađenost s primjenjivim nacionalnim pravom različitih jurisdikcija u slučaju djelatnosti koje se obavljaju prekogranično), rizike i složenost u skladu s poslovnim modelom i procjenu poslovnog plana provedenu u skladu s odjeljkom 7. ovih smjernica.

⁵² Podneseno u skladu s Regulatornim tehničkim standardima o informacijama za izdavanje odobrenja za rad.

⁵³ Osobito u pogledu odstupanja predviđenih člankom 94. stavcima 3. i 4. Direktive o kapitalnim zahtjevima.

173. Funkcija praćenja usklađenosti treba osigurati provedbu praćenja usklađenosti u okviru strukturiranog i dobro utvrđenog programa praćenja usklađenosti te treba osigurati pridržavanje politike usklađenosti. Također treba biti predviđeno da će funkcija praćenja usklađenosti i funkcija upravljanja rizicima surađivati i razmjenjivati informacije kako bi mogle izvršiti svoje zadaće.
174. Nadležna tijela također trebaju provjeriti hoće li funkcija praćenja usklađenosti, u bliskoj suradnji s funkcijom upravljanja rizicima i jedinicom za pravne poslove, provjeravati jesu li novi proizvodi i novi postupci u skladu s važećim pravnim okvirom i, kad je to prikladno, sa svim poznatim predstojećim izmjenama zakonodavstva, propisa i nadzornih zahtjeva.
175. Nadležna tijela trebaju provjeriti je li uspostavljanje funkcije praćenja usklađenosti s posebnim propisima i internim politikama u području SPNFT-a predviđeno u okviru funkcije praćenja usklađenosti ili odvojeno od nje.

9.4.5 Politika sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (SPNFT)

176. Nadležna tijela trebaju provjeriti sadrži li politika sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (SPNFT), koju je kreditna institucija koja podnosi zahtjev dostavila u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (c) podtočkom iii. *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad*, pregled ključnih politika i postupaka, kako je utvrđeno člankom 8. stavkom 3. Direktive o sprječavanju pranja novca, koji će biti uspostavljeni u svrhu suzbijanja rizika od pranja novca i financiranja terorizma. U tu svrhu nadležna tijela uzimaju u obzir kriterije proporcionalnosti utvrđene u točkama 17. – 21.
177. Nadležna tijela trebaju provjeriti jesu li nacrtom politike obuhvaćeni svi elementi utvrđeni u članku 8. stavku 4.⁵⁴ Direktive o sprječavanju pranja novca i je li objašnjeno kako će kreditna institucija koja podnosi zahtjev zajamčiti da može ublažavati i učinkovito upravljati rizicima od pranja novca i financiranja terorizma kojima će biti izložena od dana pristupanja tržištu.

9.4.6 Funkcija unutarnje revizije

178. Uzimajući u obzir kriterije proporcionalnosti utvrđene u točkama 17. – 21., nadležna tijela trebaju procijeniti neovisnu i učinkovitu funkciju unutarnje revizije koju je uspostavila kreditna institucija koja podnosi zahtjev. Nadležna tijela trebaju se uvjeriti da će funkcija unutarnje revizije, primjenom pristupa koji se temelji na procjeni rizika, obavljati neovisnu provjeru i izraziti objektivno uvjerenje o usklađenosti svih aktivnosti i jedinica kreditne institucije,

⁵⁴ Članak 8. stavak 4. glasi kako slijedi: „Politike, kontrole i postupci iz stavka 3. uključuju:

- (a) razvoj unutarnjih politika, kontrola i postupaka, uključujući modele praksi upravljanja rizikom, dubinsku analizu stranke, izvješćivanje, vođenje evidencije, unutarnju kontrolu, upravljanje usklađenošću, uključujući, kada je primjereno veličini i prirodi posla, imenovanje službenika za usklađenost na upravljačkoj razini, i provjeru zaposlenika;
- (b) ako je prikladno s obzirom na veličinu i prirodu posla, neovisnu revizorsku funkciju za testiranje unutarnjih politika, kontrola i postupaka iz točke (a)“.

uključujući eksternaliziranih aktivnosti, s politikama i postupcima institucije te drugim vanjskim (nebonitetnim) zahtjevima.

179. U tu svrhu nadležna tijela trebaju procijeniti ima li funkcija unutarnje revizije organizacijsku neovisnost te je li nepristranost unutarnjih revizora zaštićena izravnim izvješćivanjem upravljačkog tijela te odgovarajućim sredstvima za obavljanje zadaća. U tu svrhu također treba zajamčiti da funkcija unutarnje revizije ima neometan pristup svim evidencijama, dokumentima, informacijama i objektima cijele institucije kako bi mogla obavljati svoju funkciju.
180. Nadležna tijela također trebaju provjeriti jesu li funkciji unutarnje revizije povjerene barem sljedeće zadaće:
- (a) primjerenost okvira unutarnje kontrole, uključujući prikladnost politike i postupaka te usklađenost s pravnim i regulatornim zahtjevima;
 - (b) izrada plana revizije barem jedanput godišnje na temelju godišnjih ciljeva unutarnje revizije i kontrole, koji treba odobriti upravljačko tijelo;
 - (c) davanje preporuka na temelju nalaza u okviru obavljanja djelatnosti.
181. Također trebaju provjeriti jesu li metodologija i plan unutarnje revizije za prve tri godine obavljanja djelatnosti, uključujući reviziju eksternaliziranih usluga, u skladu s organizacijskom strukturom, vrstama djelatnosti i profilom rizičnosti koji proizlaze iz poslovnog plana procijenjenog u skladu s odjeljkom 7.

9.4.7 Operativna otpornost te politika i plan za kontinuitet poslovanja

182. Nacrtom politike i plana za kontinuitet poslovanja treba biti zajamčeno da će podnositelj zahtjeva imati dobar plan upravljanja kontinuitetom poslovanja kako bi se zajamčila njegova sposobnost neprekidnog poslovanja i ograničenja gubitaka u slučaju ozbiljnog prekida poslovanja. Treba biti zajamčeno da politika i plan za kontinuitet poslovanja obuhvaćaju analizu glavnih rizika od prekida poslovanja te pregled mjera ublažavanja rizika, kao i redovito testiranje plana za kontinuitet poslovanja.

9.4.8 Politika i sustavi IKT-a

183. Nadležna tijela trebaju procijeniti hoće li politika IKT-a kreditnoj instituciji pružiti pouzdane informacijske i komunikacijske sustave te podržavaju li ti sustavi u potpunosti sposobnosti objedinjavanja podataka o rizicima u normalnim uvjetima poslovanja kao i u vrijeme stresa. Nadležna tijela osobito trebaju procijeniti je li kreditna institucija sposobna barem:
- (a) generirati točne i pouzdane podatke o rizicima;
 - (b) identificirati i objediniti sve podatke o značajnim rizicima u cijeloj instituciji;

- (c) pravovremeno generirati objedinjene i ažurne podatke o rizicima;
- (d) generirati objedinjene podatke o rizicima kako bi ispunila širok raspon zahtjeva na traženje upravljačkog tijela ili nadležnih tijela;
- (e) zajamčiti dobro, pouzdano i sigurno funkcioniranje informacijskih i komunikacijskih sustava koji podržavaju ciljane djelatnosti institucija.

184. Što se tiče rizika informacijske i komunikacijske tehnologije i sigurnosnih rizika⁵⁵, nadležna tijela trebaju se uvjeriti da će okvirom upravljanja biti zajamčeno dobro, pouzdano i sigurno funkcioniranje informacijskih i komunikacijskih sustava koji podržavaju djelatnosti kreditnih institucija, kao i primjereno sprječavanje, praćenje i ublažavanje rizika IKT-a u normalnim uvjetima poslovanja kao i u vrijeme stresa. Nadležna tijela osobito trebaju procijeniti sljedeće:

- (a) je li upravljačko tijelo općenito odgovorno za uspostavu, odobravanje i nadzor provedbe strategije IKT-a financijske institucije, koja treba biti usklađena s cjelokupnom poslovnom strategijom financijske institucije;
- (b) jasnu definiciju i dodjelu ključnih uloga i odgovornosti te relevantnih linija izvješćivanja, kako bi okvir za upravljanje rizicima IKT-a i sigurnosnim rizicima bio učinkovit, uključujući dodjelu primjerenog proračuna za prikladno održavanje operativnih potreba IKT-a te upravljanje rizicima IKT-a i sigurnosnim rizicima;
- (c) jesu li upravljanje i nadzor nad rizicima IKT-a i sigurnosnim rizicima povjereni neovisnoj i nepristranoj kontrolnoj funkciji, koja je na primjeren način odvojena od operativnih procesa IKT-a i nije odgovorna za unutarnje revizije, te neovisnoj funkciji unutarnje revizije;
- (d) mehanizme za osiguranje utvrđivanja, uspostave i redovitog održavanja ažuriranih mapiranja poslovnih funkcija, uloga i procesa za podršku kako bi se njihova utvrdila pojedinačna važnost i njihova međuovisnost povezana s rizicima IKT-a i sigurnosnim rizicima;
- (e) u mjeri u kojoj se informacije drže u sustavima IKT-a, hoće li biti uspostavljeni zahtjevi za informacijsku sigurnost;
- (f) razmjer, složenost i važnost ovisnosti povezanih s IKT-om, ako je predviđena eksternalizacija operativnih funkcija usluga IKT-a i bilo koja djelatnost sustava IKT-a, uključujući subjektima unutar grupe, ili uporaba trećih strana u pogledu takvih funkcija i djelatnosti.

⁵⁵ Kako je definirano u EBA-inim *Smjernicama o upravljanju rizicima IKT-a i sigurnosnim rizicima*, „Rizik IKT-a i sigurnosni rizik” znači: „Rizik gubitaka uslijed povrede povjerljivosti, gubitka integriteta sustava i podataka, neprikladnosti ili nedostupnosti sustava i podataka ili nemogućnosti promjene informacijskih tehnologija (IT-a) unutar razumnog roka i uz razumne troškove u slučaju promjene zahtjeva okruženja ili poslovanja (to jest prilagodljivosti). To obuhvaća sigurnosne rizike koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih postupaka ili vanjskih događaja, uključujući kibernetičke ili neadekvatnu fizičku sigurnost”.

10. Kvalificirani udjeli i članovi

185. Za potrebe članka 14. stavka 1.⁵⁶ Direktive o kapitalnim zahtjevima, nadležna tijela trebaju ispitati informacije koje se odnose na dioničare i članove društva koje je kreditna institucija koja podnosi zahtjev dostavila u skladu s člancima 8. i 9. *Regulatornih tehničkih standarda o informacijama za izdavanje odobrenja za rad.*

186. Za potrebe članka 14. stavka 2.⁵⁷ Direktive o kapitalnim zahtjevima, nadležna tijela trebaju procijeniti usklađenost dioničara i članova s kriterijima utvrđenima u članku 23. stavku 1. Direktive o kapitalnim zahtjevima, kao i u *Zajedničkim smjernicama za bonitetnu procjenu kvalificiranih udjela europskih nadzornih tijela*⁵⁸.

⁵⁶ Odredba glasi kako slijedi: „1. Nadležna tijela odbijaju izdati odobrenje za početak obavljanja djelatnosti kreditne institucije ako ih kreditna institucija nije obavijestila o identitetu svojih dioničara ili članova, izravnih ili neizravnih, fizičkih ili pravnih osoba, koji imaju kvalificirane udjele te o iznosima tih udjela ili, kada kvalificirani udjeli ne postoje, o 20 najvećih dioničara ili članova. [...]”.

⁵⁷ Odredba glasi kako slijedi: „Nadležna tijela odbijaju izdati odobrenje za početak obavljanja djelatnosti kreditne institucije ako se, uzimajući u obzir potrebu za osiguranjem dobrog i razboritog upravljanja kreditnom institucijom, nisu uvjerila u primjerenost dioničara ili članova, posebno ako nisu ispunjeni kriteriji navedeni u članku 23. stavku 1. Primjenjuju se članak 23. stavci 2. i 3. i članak 24.”.

⁵⁸ JC/GL/2016/01 od 20. prosinca 2016., dostupno na stranici https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/JC_QH_GLs_EN.pdf